

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití politiky rozvoje venkova v programovém období 2014–2020 prostřednictvím
vybraného projektu na území Třinecka

Use of Rural Development Policy in the Programming Period 2014–2020 in the Case of a
Sample Project on the Territory of Třinec

Student: Bc. Dominika Tomaniecová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký, Ph.D

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Dominika Tomaniecová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210T004 Eurospráva
Téma: Využití politiky rozvoje venkova v programovém období 2014–2020
prostřednictvím vybraného projektu na území Třinecka
Use of Rural Development Policy in the Programming Period
2014–2020 in the Case of a Sample Project on the Territory of Třinec
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Politika rozvoje venkova v Evropské unii a České republice
  3. Program rozvoje venkova ČR 2014–2020 a socioekonomická analýza města Třinec
  4. Příprava vlastního projektového záměru spolufinancovaného z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratek
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KLUFOVÁ, Renata. *Demografický vývoj a typologie českého venkova v kontextu prostorových souvislostí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 275 s. ISBN 978-80-7478-733-1.
MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Program rozvoje venkova ČR na období 2014–2020*. Praha: MZe ČR, 2014. 404 s.
PĚLUCHA, Martin. *Venkov na prahu 21. století: venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa, 2012. 319 s. ISBN 978-80-87197-49-3.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lukáš Melecký, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 22.04.2016

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci zpracovala samostatně a veškerou literaturu a ostatní materiály, z nichž jsem při přípravě práce čerpala, řádně cituji a uvádím v seznamu použité literatury.

V Ostravě dne 22. dubna 2016

.....*Tomaniecová*.....

Bc. Dominika Tomaniecová

Touto cestou bych ráda poděkovala svému vedoucímu diplomové práce panu Ing. Lukášovi Meleckému, Ph.D za odbornou pomoc, věnovaný čas, trpělivost a cenné rady při tvorbě diplomové práce.

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Politika rozvoje venkova v Evropské unii a České republice.....	9
2.1	<i>Vymezení základní terminologie v oblasti rozvoje venkova .....</i>	<i>9</i>
2.1.1	Vymezení pojmu venkov dle OECD.....	11
2.1.2	Vymezení pojmu venkov dle Eurostatu	11
2.1.3	Vymezení pojmu venkov na úrovni České republiky	12
2.2	<i>Geneze politiky rozvoje venkova v kontextu Evropského společenství.....</i>	<i>13</i>
2.2.1	Vývoj politiky rozvoje venkova v Evropě po 2. světové válce.....	13
2.2.2	Reformy Společné zemědělské politiky	15
2.2.3	Dotváření politiky rozvoje venkova Evropské unie	17
2.3	<i>Současná podoba politiky rozvoje venkova v Evropské unii.....</i>	<i>18</i>
2.4	<i>Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova .....</i>	<i>19</i>
2.4.1	Vznik Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.....	19
2.4.2	Cíle a zaměření Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.....	19
2.4.3	Finanční rámec Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova	21
2.4.4	Další finanční nástroje zaměřené na zemědělce a rybáře.....	21
2.5	<i>Politika rozvoje venkova v podmínkách České republiky .....</i>	<i>21</i>
2.5.1	Geneze českého venkova.....	22
2.5.2	Současná podoba politiky rozvoje venkova v ČR.....	25
2.5.3	SWOT analýza venkovského prostoru v České republice	26
3	Program rozvoje venkova ČR 2014–2020 a socioekonomická analýza města Třinec ..	28
3.1	<i>Programový rámec politiky rozvoje venkova v ČR .....</i>	<i>28</i>
3.1.1	Programový rámec politiky rozvoje venkova ČR v letech 2007–2013	29
3.1.2	Národní strategický plán rozvoje venkova v ČR v období 2007–2013	30
3.1.3	Hodnocení programu rozvoje venkova 2007–2013 v České republice.....	30

3.2 Program rozvoje venkova 2014–2020.....	31
3.2.1 Programový rámec politiky rozvoje venkova 2014–2020	31
3.2.2 Implementační struktura Programu rozvoje venkova 2014–2020	32
3.2.3 Prioritní osy Programu rozvoje venkova.....	33
3.2.4 Finanční rámec Programu rozvoje venkova.....	37
3.2.5 Shrnutí Programu rozvoje venkova na území České republiky	38
3.3 Socioekonomická analýza města Třinec.....	39
3.3.1 Základní charakteristika území	39
3.3.2 Geografická poloha území.....	41
3.3.3 Obyvatelstvo.....	41
3.3.4 Ekonomická infrastruktura města Třinec	43
3.3.5 Sociální infrastruktura	44
3.3.6 Dopravní a technická infrastruktura	48
3.3.7 Environmentální podmínky	49
3.3.8 Cestovní ruch.....	50
4 Příprava vlastního projektového záměru spolufinancovaného z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova	52
4.1 Informace o žadateli.....	53
4.1.2 Partnerská zařízení žadatele	55
4.2 Popis projektu	56
4.2.1 Cílové skupiny projektu	57
4.2.2 Cíle a efekty projektu	57
4.2.3 Dopad projektu na rozvoj agroturistiky v okolí	57
4.3 Harmonogram projektu.....	58
4.4 Místo realizace projektu.....	59
4.5 Specifikace projektu	60
4.6 Hodnotící indikátory a rizika projektu	64

<i>4.7 Rozpočet projektu</i>	66
4.7.1 Způsobilé výdaje projektu	66
4.7.2 Výdaje projektu	67
<i>4.8 Zhodnocení projektu</i>	69
5 Závěr	70
Seznam použité literatury	72
Seznam použitých zkratek	78
Seznam tabulek	
Seznam grafů	
Seznam obrázků	

1 Úvod

Se vstupem České republiky do Evropské unie před 12 lety naše země získala mnoho možností. Jako evropští občané se můžeme aktivně podílet na volném obchodu, společném trhu, můžeme cestovat, pracovat, žít či bydlet v jiném členském státě. Lidé míří za svými zájmy většinou do měst, ať již v zahraničí, nebo v jejich domovském státě. Evropský venkov však mezi favorizované lokality stále nepatří. I přes to, že problematika rozvoje venkova patří mezi sdílené pravomoci Evropských institucí, neklade se na rozvoj venkovských oblastí či zkvalitnění života na venkově takový důraz, jaký by si evropský venkov zasloužil. Je jasné, že v prostoru Evropské unie se například britský venkov liší od toho českého svou vyspělostí, ale jednu funkci má venkov každé země Evropské unie stejnou – poskytuje obyvatelstvu obživu.

Silným programovým nástrojem pro zkvalitnění života mimo města je například Program rozvoje venkova. Ten začal na českém území fungovat zároveň se vstupem České republiky do Evropské unie. Program rozvoje venkova je hlavním důvodem, proč se problematika rozvoje venkova dostala na vyšší úroveň, a začalo se o tomto problému více a nahlas mluvit. V rámci programovacího období 2007–2013 začal fungovat finanční nástroj, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, z něhož jsou i v programovém období 2014–2020 poskytovány, spolu s českými národními prostředky, finanční zdroje na rozvoj venkovských oblastí.

Důležitost, a propracovanost Programu rozvoje venkova dokazuje fakt, že po počátečních problémech byl jedním z prvních operačních programů, které začaly být po startu programového období 2014–2020 ihned implementovány. Jedinečnost tohoto programu spočívá v jeho programovém zázemí, které nepracuje v prostředí monitorovacího systému MS 2014+, ale zachoval si svůj stávající monitorovací systém, tzv. Portál farmáře, který je snadno srozumitelný pro většinu uživatelů a žadatelů o podporu. Novinkou v programovém období 2014–2020 je fakt, že každý žadatel o podporu musí být zemědělským podnikatelem a podílet se tak aktivně na podpoře českého zemědělství. Program rozvoje venkova 2014–2020 je v České republice rozdělen do 6 priorit. Ty se zaměřují na podporu agroturistiky, místních akčních skupin, investic do obnov či založení hospodářských podniků. Dále podporují přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku v zemědělství, nastartování podnikání mladých farmářů, generační obměnu v sektoru zemědělství a lesnictví. Priority fungují pomocí prioritních os, a ty pak pomocí opatření, na které navazují jednotlivé výzvy. Bylo určeno, že výzvy budou zveřejňovány každý rok vždy na jaře a na podzim, tedy ve 2 kolech.

Lze říci, že program rozvoje venkova je velkou šancí pro české zemědělce, a jeho podmínky jsou nastaveny tak, aby na subvence dosáhl téměř každý, kdo se podílí na rozvoji této oblasti.

Cílem diplomové práce je ucelené představení teoretických východisek politiky a programování rozvoje venkova Evropské unie a České republiky se zaměřením na Program rozvoje venkova 2014–2020 a jeho praktická implementace na příkladu přípravy vlastního reálného projektového záměru, jenž má ověřit funkčnost Programu rozvoje venkova na té nejnižší, projektové, úrovni. Tento projekt byl vybrán z důvodu participace autorky na přípravě a realizaci podobného projektového záměru, který je však financován v rámci podpory agroturistiky z rozpočtu kraje a byl schválen v roce 2015, kdy také začala jeho realizace.

Diplomové práce vychází z *hypotézy* spočívající v tom, že Program rozvoje venkova v České republice přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti venkovského prostoru České republiky a zkvalitnění života v něm prostřednictvím realizace projektových záměrů uskutečněných na venkově.

Diplomová práce je rozdělena do 3 obsahových kapitol. Teoretická část práce se zaměřuje na vymezení termínu venkov v rámci EU, dále pak na genezi politiky rozvoje venkova v kontextu Evropského společenství a na jeho aktuální podobu. Také je zde vymezena politika rozvoje venkova v podmínkách ČR. Kapitola přibližuje genezi českého venkova a SWOT analýzu venkovského prostoru. Kapitola také přibližuje Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, jeho vznik, cíle a finanční zaměření.

Druhá teoretická kapitola diplomové práce se věnuje programovému rámci politiky rozvoje venkova a hodnocení Programu rozvoje venkova 2007–2013. Dále přibližuje Program rozvoje venkova v aktuálním programovém období. Poslední část této kapitoly se věnuje socioekonomické analýze města Třinec, která zahrnuje základní charakteristiku území, geografickou polohu, obyvatelstvo, ekonomickou a sociální infrastrukturu města, dále dopravní a technickou vybavenost města, environmentální podmínky a cestovní ruch. Praktická část diplomové práce zahrnuje zpracování projektového záměru vlastního projektu, u kterého se předpokládá, v případě jeho schválení, podpora realizaci z Programu rozvoje venkova 2014–2020, a který spadá pod 6. prioritu, podporu agroturistiky. Projektový záměr navazuje na reálnou výzvu k předkládání žádostí o podporu, vyhlášenou v březnu 2016.

K naplnění cíle diplomové práce jsou aplikovány empirické a logické metody vědeckého zkoumání. Teoretická část diplomové práce je založena na metodách deskriptivních. První

metoda abstrakce pomohla z analytických poznatků vypracovat ucelený materiál o fungování politiky rozvoje venkova na evropské a české úrovni. V rámci vypracování socioekonomické analýzy byla použita metoda analýza a syntézy dat, a jejich následné srovnání. Z empirických metod je využita metoda pozorování, v rámci které je možné sledovat reálný projekt v procesu schvalování žádosti o podporu v prostředí Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

Při zpracování diplomové práce bylo čerpáno z odborné literatury zabývající se genezí Společné zemědělské politiky Evropské unie či vývojem politiky rozvoje venkova. Byly použity české i anglické zdroje. Z důvodu aktuálnosti tématu bylo také použito elektronických dokumentů a webových stránek. Jednalo se zejména o oficiální portály *Ministerstva pro zemědělství ČR*, a *Státního zemědělského intervenčního fondu ČR*. Důležitými zdroji byly také informace *města Třinec*. Pro poslední kapitolu bylo také využito interních materiálů zemědělského podnikatele *Aleše Kosa*.

2 Politika rozvoje venkova v Evropské unii a České republice

Venkovské oblasti představují v rámci Evropské unie (European union, EU) 91 % z celkového území, které je obýváno 60 % obyvatel. Venkov je pro všechny občany, zvláště pak pro ty žijící ve městech, klíčovou oblastí, a podpoře venkova by se měla věnovat větší pozornost. Ačkoliv *Společná zemědělská politika* (Common Agricultural Policy, CAP), byla od roku 1962 první komunitární politikou s cílem zlepšit zemědělskou produktivitu, aby farmáři měli zajištěno přiměřené živobytí, stále je, dle mého názoru, podpora zemědělských oblastí a zemědělců samotných, nedostatečná. Evropští obyvatelé v dnešní době čelí stále novým výzvám a cílům, jako je na příklad udržitelný růst, nízkouhlíková ekonomika, přechod na přírodní zdroje energie, které jsou naprosto v souladu s cíli *Strategie Evropa 2020*. Bez investic do rozvoje venkova se tyto cíle budou naplňovat velmi nesnadno.

Druhá kapitola diplomové práce se zabývá vymezením základních pojmů z oblasti venkova, dále genezí politiky rozvoje venkova na evropské úrovni. Kapitola přibližuje Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova jakožto významný nástroj pomoci rozvoji venkovských oblastí. Posléze se kapitola zaměřuje na současnou podobu politiky rozvoje venkova v Evropské unii v programovém období 2014–2020 a na konec přibližuje politiku rozvoje venkova v podmínkách České republiky (ČR).

2.1 Vymezení základní terminologie v oblasti rozvoje venkova

Venkov, potažmo venkovskou oblast je velice těžké jasně a přehledně vymezit. Přitom především na správném a jasném vymezení venkovských oblastí může záviset i úspěšné čerpání finanční pomoci z nástrojů určených pro rozvoj venkova. Venkovské oblasti lze charakterizovat jedinečnými kulturními, hospodářskými a sociálními vazbami, zvláštními řemeslnými aktivitami, či krajinnou rozmanitostí. Na druhou stranu venkovské oblasti zaostávají za těmi městskými z hlediska vývoje příjmů a zaměstnanosti. Toto všechno dohromady určuje kapacitu pro další možný rozvoj.

Většina venkovských oblastí je pokryta zemědělskou půdou a lesy, které významně ovlivňují charakter krajiny Evropské unie. Zemědělství je v některých venkovských oblastech nejdůležitější hospodářskou činností, avšak právě význam zemědělství a lesnictví postupně klesá. Proto politika rozvoje venkova musí zahrnovat veškeré socioekonomické oblasti venkovského prostoru. Je třeba docílit toho, aby se lidé sami ze své vůle starali o kvalitu života, o hodnotu životního prostředí, zdraví a bezpečnost potravin. Venkovský prostor má svůj obrovský potenciál, který je však třeba správně uchopit a využít.

Venkovská oblast je také část volné krajiny, jež není zastavěna městskou zástavbou, je pouze doplněna venkovským či zemědělským osídlením a také plochami, na kterých probíhají aktivity spjaté s těžbou, zpracováním nerostů, surovin, pěstování plodin či zpracování lesní či zemědělské produkce¹. Současný venkov je komplexním prostorem, jenž je vytvářený odlišnými a dynamickými procesy. Venkov nabývá různých forem své podoby a neexistuje jediný způsob chápání venkova². Jedním z nejdůležitějších faktorů, který musí venkovské oblasti řešit, je utváření optimálního ekonomického a sociálního prostředí pro obyvatele žijící na jejich území. Právě tito obyvatelé zajišťují plnohodnotné fungování venkova a jeho další budoucí rozvoj. Tento poznatek je důvodem, proč Evropská unie věnuje velikou pozornost oblasti zemědělství, lesnictví a rozvoje venkova. V průběhu její existence se podpora zemědělství a rozvoje venkova dynamicky vyvíjela a procházela řadou důležitých reforem, které budou zmíněny níže.

Právě problematika rozvoje venkova se stala v poslední době jednou z významných priorit Evropské unie. Více než půl století vývoje evropské integrace, během něhož došlo k rozšíření z 6 na 28 států, ukazuje, že naplňování společných cílů je závislé velkou mírou na snižování regionálních disparit, jelikož v heterogenním prostředí naráží jednotný přístup a jednotná pravidla na řadu problémů³. V běžné praxi se lze setkat se dvěma metodikami specifikace venkovských oblastí. První ustanovila *Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj* (Organization for Economic Cooperation and Development, OECD) a tato definice slouží především pro mezinárodní srovnání. Druhá, běžně používaná definice byla utvořena *Evropským statistickým úřadem* (Statistical Office of the European Union, Eurostat)⁴.

---

¹ BAŠE, Miroslav. *Sídla a stavby na venkově*. Praha: ČVUT, 2006. 80 s. ISBN 80-01-03390-2.

² KLUFOVÁ, Renata. *Demografický vývoj a typologie českého venkova v kontextu prostorových souvislostí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 275 s. ISBN 978-80-7478-733-1.

³ KLUFOVÁ, Renata, ref. 2.

⁴ PĚLUCHA, Martin. *Venkov na prahu 21. století: venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa nakladatelství, 2012. 319 s. ISBN 9788087197493.

2.1.1 Vymezení pojmu venkov dle OECD

Dle metodiky OECD je definování venkovských regionů založeno na **hustotě zalidnění pod 150 obyvatel na km²**. Na základě tohoto jsou regiony NUTS 2 a NUTS 3⁵ definovány takto⁶:

1. **Převážně venkovské regiony**: více než 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích, přičemž obec má méně než 150 obyvatel na km².
2. **Významně venkovské regiony**: ve venkovských regionech žije 15 – 50 % populace.
3. **Převážně městské regiony**: ve venkovských obcích žije méně než 15 % populace.

Ačkoliv je tato metoda přehledná a jasná, státy EU od ní upouštějí, či si vytvářejí své vlastní modifikace. Na příklad Řecko a Bulharsko se vrátily ke své definici venkova utvořenou v programu SAPARD, Estonsko klasifikovalo své venkovské oblasti pomocí 14 indikátorů, Finsko rozděluje venkov do tří stupňů. V Německu si venkovské oblasti určují samostatné spolkové země. Důvodem, proč je metodika OECD modifikována je hlavně její omezenost popsat sociálně-geografické potřeby země⁷.

2.1.2 Vymezení pojmu venkov dle Eurostatu

Definice Eurostatu navazuje na metodiku OECD, a tedy vymezuje venkov logicky dle hustoty obyvatel. Změna nastává pouze ve vymezení úrovně, která se mění na **100 obyvatel na km²**. Pro vymezení venkovských oblastí byla zavedena nová, městsko – venkovská typologie regionů NUTS 3 Evropské komise. Ta rozlišuje regiony na základě rastrových buněk, což jsou pravoúhlé sítě buněk, disponující velikostí 1 km².

Podle tohoto klíče jsou oblasti Evropské unie členěny následovně⁸:

1. **Převážně městské regiony**, které mají podíl obyvatelstva pod 20 % ve venkovských rastrových buňkách.
2. **Smišené regiony** mající podíl obyvatelstva mezi 20 – 50 %.
3. **Převážně venkovské regiony** mající podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách větší než 50 % populace.

---

⁵ NUTS – Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques, neboli Nomenklatura územních statistických jednotek, **jsou** územní celky vytvořené pro statistické účely Eurostatu pro porovnání a analýzu ekonomických ukazatelů, statistické monitorování, přípravu, realizaci a hodnocení regionální politiky členských zemí EU. Klasifikaci NUTS zavedl Eurostat v roce 1988. NUTS 2 je označení pro regiony s počtem obyvatel od 800 000 do 3 milionu a NUTS 3 značí oblasti s obyvateli od 150 000 do 300 000 obyvatel.

⁶ TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 208 s. ISBN 978-80-7357-495-6.

⁷ KLUFOVÁ, Renata, 2015, ref. 2.

⁸ MATOUŠKOVÁ, Kamila. Nová typologie městských a venkovských regionů NUTS 3 podle Evropské komise. *Dvs.cz* [online]. 2011 [1. 7. 2015]. Dostupné z: dvs.cz/clanek.asp?id=6485296.

Eurostat také využívá metodologii, jež je založena na kritériu **stupně urbanizace** a rozčleňuje regiony do tří kategorií:

1. **Hustě zalidněné oblasti:** populace dosahuje nejméně 50 000 obyvatel a hustota zalidnění přesahuje 500 obyvatel na km².
2. **Prostřední oblasti:** populace musí dosahovat nejméně 50 000 obyvatel a hustota zalidnění je větší než 100 obyvatel na km².
3. **Řídce osídlené oblasti:** obce, jež nejsou v rámci klasifikace zahrnuty do výše uvedených oblastí.

Poslední klasifikace venkovských oblastí vznikla na základě studie Rady Evropy, která byla následovně rozvinuta Evropskou komisí. Tato metodologie vychází se **stupně zapojení do národního hospodářství** a je považována pouze za doplňkovou klasifikaci⁹.

1. **Integrované venkovské oblasti:** tyto se vyznačují rostoucí populací a zaměstnaností v sekundárním a terciárním sektoru, dominuje zde zemědělská činnost a jsou poměrně blízko městským oblastem.
2. **Středně pokročilé venkovské oblasti:** jsou vzdálené od městských oblastí a také zde dominuje zemědělský sektor.
3. **Odlehlé venkovské oblasti:** existuje zde nízká hustota obyvatel, tito mají nejnižší příjmy a jsou věkově starší, a zaměstnání jsou především v zemědělství.

2.1.3 Vymezení pojmu venkov na úrovni České republiky

V rámci českého prostředí se projevují především v posledních letech snahy o vymezení venkova. Kromě geografické polohy a velikosti obce hrají roli v rozdělení venkova i měkké faktory, mezi které patří sociální a lidský kapitál, kulturní podmínky, zvyky, tradice či obyčeje¹⁰. V českém prostředí v podstatě neexistuje hranice mezi venkovem a městem. Vymezení se řídí většinou hustotou osídlení či počtem obyvatel obce. Česká republika má nyní 14 krajů, odpovídající úrovni NUTS 3 a 8 regionů soudržnosti odpovídající úrovni NUTS 2. Česká republika využívá pro vymezení pojmu venkov v Programu rozvoje venkova metodiku OECD.

---

⁹ PĚLUCHA, Martin, 2012, ref. 4.

¹⁰ KLUFOVÁ, Renata, 2015, ref. 2.

V Programu je český venkov rozčleněn následovně¹¹:

- **příměstský venkov**: jsou to venkovské obce v rámci městských aglomerací,
- **odlehlý venkov**: jsou to zejména periferní oblasti, převážně ty s nepříznivými sociálně-ekonomickými charakteristikami obyvatelstva,
- **mezilehlý venkov**: je to zbývající území České republiky.

2.2 Geneze politiky rozvoje venkova v kontextu Evropského společenství

Z důvodu nesoběstačnosti ve výrobě potravin, v pěstování základních surovin se začaly v západní Evropě objevovat návrhy na vytvoření Společné zemědělské politiky. Výkonnost zemědělského sektoru byla velice nízká. Společná zemědělská politika se takto stala nejstarší politikou Evropských společenství. *Římské smlouvy*, jež byly podepsány v roce 1957, stanovily pro zemědělství základní cíle, které byly posléze potvrzeny i podpisem *Lisabonské smlouvy* v roce 2009.

2.2.1 Vývoj politiky rozvoje venkova v Evropě po 2. světové válce

Římské smlouvy stanovily několik základních cílů společné zemědělské politiky. Konkrétně se jedná o tyto cíle¹²:

- **zvýšení produktivity zemědělství** pomocí technického rozvoje a optimálního využití výrobních faktorů, především pracovní síly,
- zajištění **spravedlivé životní úrovně** občanů pracujících v zemědělství, zejména zvyšování individuálních výdělků zemědělců,
- **stabilizace trhů**,
- **pravidelné a dostatečné zásobování** zemědělskými produkty,
- zajištění **přiměřených cen** pro konečné spotřebitele.

Smlouva uváděla, že se společný trh rozšíří na zemědělství a obchod se zemědělskými produkty. Pro splnění daných cílů, jež byly definovány v Římských smlouvách, měly být vytvořeny dva nástroje. Byly vytvořeny *Společné organizace trhu*, jejichž princip spočíval na systému garantovaných cen pro jednotlivé kategorie produktů, přičemž při poklesu ceny pod smlouvenou hranici by členské státy začaly vykupovat potraviny od jednotlivých producentů za

---

¹¹ BINEK, Jan a Hana SVOBODOVÁ. Rozvoj venkova a rozvoj regionů: Společná zemědělská politika a regionální politika na jednom hřišti. *Regionální studia*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2009, roč. 3, 1/2009, s. 9-12. ISSN 1803-1471.

¹² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Vznik, vývoj a reformy Společné zemědělské politiky. *Eagri.cz* [online]. 2015c. [5. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-a-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/vznik-vyvoj-a-reformy-spolecne/>.

intervenční ceny. Při vývozu byla v případě nízkých tržních cen vyplácena **vývozní náhrada** neboli vývozní subvence. **Cílová cena** byla úroveň, pod níž nesměly klesnout tržní ceny dané zemědělci na vnitřních trzích Evropského společenství. Tato cílová cena byla nastavena tak, aby poskytla zemědělcům dostatečný příjem, což je jeden z cílů Společné zemědělské politiky, který byl stanoven v Římských smlouvách. Evropský trh chránila před levnějším importem **prahová cena**. Šlo o nařízenou minimální dovoзовou cenu, a tato měla zabránit vstupu levnějšího zahraničního zboží na evropské trhy¹³.

Dalším nástrojem pro podporu Společné zemědělské politiky byl *Evropský zemědělský záruční a orientační fond* (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund, EAGGF), který byl založen v roce 1962. Tento fond byl považován za hlavní finanční nástroj pro podporu zemědělství v zemích Evropského hospodářského společenství. O dva roky později, v roce 1964 došlo k zásadní změně, která dělila fond na dvě sekce. První, **záruční část**, pomáhala k financování výdajů a nákladů související s prováděním cenové politiky. Výši výdajů bohužel nejde nikdy předvídat, jelikož závisí na vývoji poptávky a klimatických změnách. Tato záruční část byla součástí povinných výdajů Společenství a byly z ní financovány všechny intervenční zásahy na trhu. Druhá, **orientační část**, byla určena k podpoře ekonomické životaschopnosti venkova. Tento fond představoval nejdůležitější nástroj k financování a podpoře Společné zemědělské politiky. Objem jeho prostředků tvořil největší část evropského rozpočtu. Fond fungoval více než 40 let, v roce 2007 přestal být strukturálním fondem a byl nahrazen dalšími finančními nástroji, a v dnešní době pouze financuje aktivity Společné zemědělské politiky EU¹⁴.

Společná zemědělská politika stála na mechanismu Společné tržní organizace. Ta tvořila společné tržní řády pro jednotlivé základní suroviny. V roce 1962, tedy shodně se založením EAGGF, byl zaveden tržní řád pro obilniny, v roce 1968 došlo ke konečnému zavedení jednotných garantovaných cen. Za tyto ceny byla odkupována zemědělská produkce v případě, kdy došlo k poklesu tržní ceny či v důsledku nízké poptávky.

---

¹³ BUSINESSINFO. Společné organizace trhu. *Businessinfo.cz* [online]. 2015 [8. 7. 2015]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/spolecne-organizace-trhu-komodity-5143.html>.

¹⁴ STRUKTURÁLNÍ FONDY. Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015 [6. 7. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/E/Evropsky-zemedelsky-podpurny-a-zarucni-fond-%28EAGGF>.

Zavedení těchto cen vyústil v hlavní problém celé Společné zemědělské politiky, jelikož docházelo k nadprodukci, která vedla ke stále větším výdajům v rámci celého rozpočtu Společenství. Tyto problémy vedly k úvahám o reformních krocích, které by tyto negativa eliminovaly¹⁵.

2.2.2 Reformy Společné zemědělské politiky

První náznak reformy Společné zemědělské politiky přinesl tzv. *Mansholtův plán*, vytvořen v roce 1968 Sicco Mansholtem, nizozemským ministrem zemědělství a rybolovu. Plán zdůrazňoval potřebu restrukturalizace pomocí podpory odchodu starších a méně výkonných zemědělců v rámci snižování počtů zemědělských podniků. Plán se setkal s velkými protesty, především ze strany Německa a Francie¹⁶.

Další výrazný popud vedoucí k reformě Společné zemědělské politiky se objevil v 80. letech 20. století, a to kvůli neustále rostoucím nákladům na zemědělství. Právě v této době se objevily obavy, že Společná zemědělská politika přivede Evropské společenství k bankrotu. Mezi lety 1974 a 1979 stouply náklady na CAP o 23 %. Tento trend se stabilizoval na počátku osmdesátých let díky vysoké hodnotě amerického dolaru, také kvůli sníženým exportním dotacím a nutnosti intervence. V roce 1984 evropští ministři zemědělství odsouhlasili systém kvót pro mléčné výrobky. O čtyři roky později však šli ještě dále, když se dohodli na balíček, který stanovil limit pro cenový podpůrný systém a do budoucna povolil jeho nárůst o maximálně 74 % hodnoty meziročního hrubého domácího produktu (HDP) Evropského společenství. V reformě z roku 1988 byl znovu potvrzen trend odměňování farmářů, kteří se rozhodnou z odvětví odejít.

Důležitým milníkem v existenci Společné zemědělské politiky byl rok 1992. Byla přijata McSharryho reforma, pojmenovaná po komisaři pro zemědělství Rayi McSharrym. Právě tato reforma přišla s kompromisem mezi závazkem snížení cenových dotací a nutností držet přiměřené příjmy zemědělského obyvatelstva. Nově navrhovaný mechanismus omezil dotace určené na velikost výroby, a posílil význam subvencí a podpor, které se týkaly přímo výrobních faktorů, a tyto dotace směřovaly rovnou k producentovi. Od té doby není podpora zemědělců vázaná na velikost produkce. V rámci pěstování obilovin bylo poskytnutí subvencí podmíněno ponecháním části orné půdy ladem. McSherryho reforma ovlivnila dva zemědělský

---

¹⁵ BUSINESSINFO, 2015, ref. 13.

¹⁶ EURACTIV. Reformy Společné zemědělské politiky. *Euractiv.cz* [online]. 2015 [6. 7. 2015]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/print-version/link-dossier/reformy-spolen-zemdlsk-politiky>.

velmi důležité sektory – produkci hovězího masa a pěstování obilovin. Právě do těchto oblastí putovalo nejvíce nákladů a tato situace si žádala razantní změnu. Se zavedením vzrostl význam kompenzací a cenové intervence a subvence ustoupily do pozadí¹⁷.

I přes úspěch reformy výdaje na Společnou zemědělskou politiku dosahovaly výše okolo 40 miliard EUR. V roce 1997 představila Komise celistvý materiál s názvem *Agenda 2000 – Za silnější a širší Evropu*. Tento materiál vyjmenoval pět základních oblastí, kde bylo zapotřebí uskutečnit reformy. Reforma pomohla omezit intervence na trhu pomocí snížení intervenčních cen. Poprvé zde byla zmíněna **důležitost rozvoje venkova**.

V roce 2003 proběhla revize Společné zemědělské politiky tzv. *Mid-term Review*. Cílem bylo zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství jak v rámci Evropské unie, tak i za jejími hranicemi, dále přechod z podpor poskytovaných na výrobek na podpory poskytované přímo producentovi, zaměření se na ochranu životního prostředí a klimatu, kvalitu a bezpečnost potravin a kvalitní život zvířat. Konkrétně se tato reforma zaměřovala na¹⁸:

- **Odstranění vazby na produkci**, decoupling: odstranění vazby podpor na zemědělskou produkci zavedením jednotné platby na jednu farmu – farmář získá jednu platbu místo několika jednotlivých,
- respektování standardů na úrovni farmy, **cross – compliance**: byly definovány zákonné požadavky na hospodaření – veřejné zdraví, zdraví rostlin a zvířat, životní podmínky a řádné zacházení se zvířaty,
- **modulace**: přesun přímých podpor zemědělcům na rozvoj okolního venkova,
- **finanční disciplína**: uplatňována u farem s platbami nad 5 000 EUR,
- **rozvoj venkova**: podpora těchto určitých oblastí: kvalita a bezpečnost potravin, welfare, nové technologie pro zpracování potravin. Podpora bude směřována na mladé a začínající farmáře, malé zpracovatele, programy kvality potravin, bude zaveden poradenský systém,
- **poradenský systém**: audit farem, smyslem je pomáhat zemědělským producentům při aplikaci standardů,
- **rozdělení Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu** na Evropský zemědělský záruční fond pro přímé platby a na Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.

---

¹⁷ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2015c, ref. 12.

¹⁸ EURACTIV, 2015, ref. 16.

2.2.3 Dotváření politiky rozvoje venkova Evropské unie

V listopadu 2008 proběhla kontrola funkčnosti Společné zemědělské politiky, tzv. *Health Check*. Členské státy dosáhly dohody nad kompromisním návrhem změn v této politice. Státy se shodly na sazbě povinné modulace stanovené na 10 % od roku 2013, dále na úplném vyloučení zemědělských podniků s platbou od 100 000 EUR do 300 000 EUR z progresivní modulace. Dále se dohodli na rozšíření podpory citlivých oblastí zemědělství a možnosti financování opatření v rámci programu rozvoje venkova z dodatečně modulovaných prostředků. Zejména se jedná o financování opatření, které souvisí s klimatickou změnou, obnovitelnými zdroji, managementem vodních zdrojů, druhovou rozmanitostí, neboli biodiverzitou, sektorem mléka a inovativními přístupy. V zemědělské oblasti byly v rámci této kontroly funkčnosti Společné zemědělské politiky určeny nové výzvy právě pro zemědělství. Konkrétně šlo o řízení rizik, klimatickou změnu, biopaliva, biodiverzitu a vodní zdroje¹⁹.

V listopadu roku 2010 bylo vydáno Sdělení Evropské Komise k podobě Společné zemědělské politiky po roce 2013. Sdělení obsahovalo také balíček návrhů k podobě příštího víceletého finančního rámce. Dne 12. října 2011 byl vydán nový legislativní balíček k budoucímu směřování Společné zemědělské politiky, který zahrnoval návrhy týkající se přímých plateb, společné organizaci trhů, podpory rozvoje venkova. Zmodernizovaná a aktuální podoba Společné zemědělské politiky musí reagovat již v této době na budoucí výzvy pro zemědělské a venkovské oblasti a musí si vytyčit cíle stanovené pro Společnou zemědělskou politiku. Hlavním cílem je zajištění životaschopné produkce potravin, udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu a vyvážený územní rozvoj. Podoba víceletého finančního rámce na období 2014–2020 byla utvářena velmi dlouho a její schválení bylo doprovázeno nemalými problémy. Proběhly dialogy mezi Radou, Komisí a Parlamentem. Na konci června 2013 se podařilo Radě pro zemědělství a rybářství představit legislativní návrhy k budoucí podobě Společné zemědělské politiky. Finální legislativní texty byly přijaty již zmíněnou Radou pro zemědělství a rybářství 16. prosince 2013. Víceletý finanční rámec pro Společnou zemědělskou politiku byl přijat 18. listopadu 2013 a činí 373 179 miliard EUR²⁰.

---

¹⁹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2015c, ref. 12.

²⁰ EUROSOP. Finanční rámec 2014–2020. *Eurosop.cz* [online]. 2015a [6. 7. 2015]. Dostupné z: <https://www.eurosop.cz/8905/sekce/financi-ramec-2014-2020/>.

2.3 Současná podoba politiky rozvoje venkova v Evropské unii

V programovém období 2014–2020 je na rozvoj a podporu venkova zaměřena velká pozornost, jelikož pomocí této podpory lze eliminovat nebezpečí, která jsou spjatá s klimatickou změnou, nešetrným hospodařením s přírodními zdroji či s nedostatečnou ochranou krajiny.

Politika rozvoje venkova by měla přispívat ke konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelnému řízení přírodních zdrojů. Dále by měla být zaměřená na oblast klimatu a měla by přispívat k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí. Politika rozvoje venkova musí být v naprostém souladu se strategií Evropa 2020. Její obecné cíle podpory rozvoje venkova pro programové období 2014–2020 jsou podrobněji vyjádřeny prostřednictvím šesti priorit platných pro celé území Evropské unie. Každé opatření rozvoje venkova může přispívat k cílům několika priorit. Konkrétně se jedná o tyto priority²¹:

- Podpora předávání znalostí a inovací v oblasti zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech,
- zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesních porostů,
- podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat (welfare) a řízení rizik v oblasti zemědělství,
- obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících s lesnictvím a zemědělstvím,
- podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči změnám klimatu,
- podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve všech venkovských oblastech.

---

²¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Základní informace. *Eagri.cz* [online]. 2015d [8. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/>.

2.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD), je finanční nástroj určený na podporu rozvoje venkova, který však nepatří mezi strukturální fondy a nespadá tak přímo do politiky hospodářské a sociální soudržnosti, ale spadá do Společné zemědělské politiky EU. Finanční prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V tomto programovém období spadá tento fond pod *evropské strukturální a investiční fondy* (ESIF). V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství (MZ) ČR.

2.4.1 Vznik Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova byl oficiálně zřízen Nařízením Rady (ES) 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova. Vznik tohoto fondu byl podnícen reformou Společné zemědělské politiky, která proběhla v červnu 2003. Tato reforma si kladla za cíl rozvoj venkova zavedením jednotného finančního a programového nástroje, kterým byl právě Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. Jeho primárním úkolem je posílit politiku rozvoje venkova Evropské unie a zjednodušit její provádění, dále zlepšuje zejména řízení a kontrolu rozvoje venkova na programovací období 2007–2013 a také na aktuální programové období 2014–2020. Pro toto programové období je EAFRD řízen Nařízením Rady (EU) 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o zrušení Nařízení Rady (ES) 1698/2005.

2.4.2 Cíle a zaměření Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova

Fond pomáhá zlepšovat konkurenceschopnost odvětví lesnictví a zemědělství, životní prostředí a stav okolní krajiny a kvalitu života ve venkovských oblastech a podporu diverzifikace venkovského hospodářství. Pomoc fondu **doplňuje** národní, regionální a místní opatření, která taktéž přispívají k plnění priorit Společenství. Tento fond společně s Komisí a členskými státy dbají na soudržnost a slučitelnost fondu s ostatními opatřeními Společenství.

Všechny členské státy mají za povinnost vypracovat *Národní strategický plán rozvoje venkova*, jenž je plně v souladu se strategickými směry přijatými Společenstvím. Národní strategický plán je předán ke schválení Komisi. Praktické provádění národních strategických

plánů probíhá pomocí programů pro rozvoj venkova, které představují soubor opatření seskupených kolem 4 os²²:

- **Osa 1: zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví.** Tato osa podporuje vědomosti a zdokonalování lidského kapitálu pomocí informačních akcí, odborného vzdělávání v těchto oblastech. Dále podporuje nástup mladých zemědělců, napomáhá předčasněmu odchodu do důchodu zemědělců, kteří se rozhodnou převést své hospodářství právě na mladé zemědělce. Osa dále umožňuje modernizaci zemědělské a lesnické techniky, znásobení přidané hodnoty primárním lesnickým a zemědělským produktům. Osa navíc umožňuje zdokonalení a rozvoj infrastruktury lesnictví a zemědělství a obnovuje potenciál zemědělské produkce.
- **Osa 2: zlepšování životního prostředí a krajiny.** Podpora musí být v souladu s principem udržitelného rozvoje a stimuluje zemědělce a pracovníky v lesnictví, aby půdu a lesy využívali v souladu s metodami slučitelnými s potřebou ochrany okolní krajiny. Osa pomáhá řešit otázku biologické rozmanitosti, dále spravuje lokality Natury 2000²³, zaměřuje se na ochranu vody, půdy a přírodních zdrojů.
- **Osa 3: kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova.** Osa napomáhá zakládání a následný rozvoj mikropodniků, podporuje rozvoj cestovního ruchu, ochranu přírodního dědictví přispívajícího k udržitelnému hospodářskému rozvoji. Pomocí této osy je umožněno zlepšování kvality života ve venkovských oblastech převážně obnovou a rozvojem vesnic, ochranou a rozvojem dědictví venkova.
- **Osa 4: LEADER.** Pomoc poskytovaná pomocí této čtvrté osy se zaměřuje na provádění strategií místního rozvoje pomocí partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem – pomocí místních akčních skupin. Strategie musí dosáhnout cílů nejméně jednoho ze tří předchozích os. Místní akční skupiny navíc mají možnost realizovat projekty v oblasti meziregionální a nadnárodní spolupráce.

---

²² EURLEX. European Agricultural Fund for Rural Development. *Eur-lex.europa.eu* [online]. 2015 [6. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV:l60032>.

²³ Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické).

2.4.3 Finanční rámec Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova

Fond měl pro programovací období 2007–2013 k dispozici rozpočet ve výši **96,319 miliard EUR** v běžných cenách. Tato částka představovala 20 % finančních prostředků určených na Společnou zemědělskou politiku. Částku podpory Společenství určenou na rozvoj venkova, její roční rozdělení a minimální částku, který má být soustředěna ve způsobilých regionech stanoví Rada na návrh Komise kvalifikovanou většinou v souladu s finančním výhledem. Pro EAFRD je v tomto programovém období 2014–2020 určeno 84,936 miliard EUR v běžných cenách roku 2011²⁴.

2.4.4 Další finanční nástroje zaměřené na zemědělce a rybáře

Dotace jsou poskytovány kromě Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova také dvěma dalšími fondy. Prvním je *Evropský zemědělský záruční fond* (European Agricultural Guarantee Fund, EAGF), který je určen pro podporu udržitelného zemědělství. Z fondu jsou financovány přímé platby zemědělským subjektům a další nástroje regulující trh se zemědělskými produkty. Dalším fondem je *Evropský námořní a rybářský fond* (European Maritime and Fisheries Fund, EMFF), který si klade za cíl podporu udržitelného rybolovu a akvakultury a financována projektů zaměřených na diverzifikaci ekonomiky a zvýšení kvality života v evropských pobřežních oblastech. Tento fond působí nově v programovém období 2014–2020²⁵. V programovacím období 2007–2013 poskytoval subvence v odvětví rybolovu Evropský námořní fond (EFF), který pomáhal pobřežním komunitám přizpůsobit se novým podmínkám a přeměnit se v ekonomicky životaschopné a ekologicky udržitelné odvětví. Rozpočet tohoto fondu byl 4,3 miliardy EUR²⁶.

2.5 Politika rozvoje venkova v podmínkách České republiky

Český venkov byl vždy důležitý pro národní hospodářství České republiky. Jeho podpora je proto velmi důležitá, a v poslední době se klade na rozvoj venkova jakožto i na rozvoj kvality zemědělství velký důraz. Roste počet ekologických či biofarem, což znamená zvyšující se zájem obyvatelstva o kvalitu potravin a jiných zemědělských produktů. Politika rozvoje venkova je v České republice řízena Ministerstvem zemědělství České republiky, a od roku 2007 je prováděna pomocí *Programu rozvoje venkova* (PRV).

---

²⁴ EURLEX, 2015, ref. 22.

²⁵ EUROSKOP. Fondy pro zemědělce a rybáře. *Euroskop.cz* [online]. 2015b [8. 7. 2015]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8633/sekce/fondy-pro-zemedelce-a-rybare/>.

²⁶ EVROPSKÁ KOMISE. Fisheries. *Ec.europa.eu* [online]. 2015b [20. 8. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/eff/index_cs.htm.

2.5.1 Geneze českého venkova

Problematicke vývoje venkova se nevěnuje pouze geografie zemědělství neboli rurální geografie. Venkov je studován řadou dalších disciplín, na příklad rurální sociologií, rurálním plánováním, geografii sídel.

V době průmyslové revoluce v 19. století začal venkov ztrácet svou dominantní pozici. Na druhou stranu industrializace společnosti vedla také ke zvyšování produktivity zemědělství, prohlubující se regionální konkurence a dělba práce vedla k otevření původně lokálních výrobních spotřebních systémů, k diferencovanému vývoji jednotlivých oblastí. V době vrcholu demografické revoluce rostla popularita metropolí, jako byla na příklad Praha či Vídeň, docházelo k vyliďňování horských a venkovských oblastí a k poklesu rozlohy orné půdy. V tomto období došlo k úpadku horského zemědělství, jež bylo podpořeno také nepříznivými podmínkami pro život obyvatel. Působila zde ekonomická zaostalost. Nejvíce postiženými oblastmi byly kraje Plzeňský, Jihočeský a Vysočina.

První světová válka způsobila pozastavení procesu industrializace a urbanizace. Tyto jevy vedly k návratu městského obyvatelstva zpět na venkov. Až do období 2. světové války byl vývoj českého venkova podobný s vývojem venkova evropského. Klíčovým zásahem do vývoje českého venkova byl odsun Čechů ze Sudet v roce 1938, kdy území tehdy připadlo Velkoněmecké říši. V období okupace byl venkov poznamenán perzekucemi, předpisy, nařízeními, zákazy, povinnými dodávkami potravin na frontu či vyvlastňováním půdy. Ačkoliv se tyto zásahy zdají jako fatální, historický zlom nastal až při odsunu Němců z oblasti Sudet. Došlo k absolutní změně vlastnických vztahů, dokonalému vysídlení venkova v Sudetech, extrémnímu propadu zemědělství, propadu průmyslové výroby a dlouhodobému poklesu počtu obyvatel. Nejvíce byly zasaženy oblasti Sokolova, Tachova a Chebu, kde počet obyvatel klesl na polovinu původního počtu.

Po ukončení 2. světové války byl největší zásah do života již tak zkoušených zemědělců proces kolektivizace. Ta vycházela z filosofie, že na větších pozemcích je možno dosáhnout vyšší produktivity práce. V rámci procesu kolektivizace komunistická strana zlikvidovala velké zemědělské rody, malé sedláky, jež dostali možnost zapojit se do družstev. Dále pronásledovali církve, zničili drobné podnikatele, vytrhli venkovské obyvatelstvo z jeho starých kořenů. Kolektivizace také způsobila změny v sociální hierarchii obyvatel na vesnici, kdy se z původně vážených členů společnosti, jako bylo na příklad faráři či sedláci, stali perzekvováni vyhnanci. V období 1948 až 1990 dochází k socializaci venkova, jež byla spojená s vládou totalitního režimu a s centrálně plánovaným hospodářstvím. Na víc rostla

pozice intenzivního zemědělství, které poznamenalo zemědělství na další desítky let. V tomto období probíhalo zalesňování zemědělské půdy, nastal úbytek zemědělské a orné půdy, zástavba byla prováděna i na kvalitní půdě vhodné k zemědělskému obhospodařování. V této době probíhaly snahy přiblížit život na vesnici tomu městskému. Důsledkem této snahy byl odklon od venkovských tradic, venkovské architektury, kdy na vesnicích byly stavěny nákupní střediska, velké kulturní domy, a podobně.

Do konce 60. let 20. století v některých oblastech, především na jižní Moravě přetrvával tradiční život. Vesnice prozatím postrádal technologický pokrok. Po období již zmiňované kolektivizace dochází k stabilnímu vývoji venkova. Družstva stabilizují svou pozici a zavádějí moderní technologie do své práce. Dochází však k poklesu venkovského obyvatelstva, v družstvech pracují převážně starší občané a mladší ročníky odcházejí za perspektivnější práci do větších měst. Od 70. let se začíná prosazovat trend vedoucí ke koncentraci jednotlivých aktivit do velmi omezené skupiny sídel. Zemědělská výroba se soustřeďuje do velkých zemědělských podniků. Současně s tím jsou postupně rušeny menší zemědělské podniky, které sídlily v menších nestřediskových obcích. S tímto trendem zanikají také menší vesnické obchody, pohostinství či kulturní zařízení. Toto je dalším podnětem k odchodu obyvatel do větších měst, a dalšímu, prohlubujícímu se úpadku malých, zemědělských obcí. Zejména po roce 1970 výrazně poklesl celkový počet obcí venkovského typu v důsledku jejich slučování. V tomto období se snížil počet venkovských obcí téměř o 4000. Během 80. let uměle vytvořená středisková soustava postupně svou důležitou funkci ztrácela. Do těchto oblastí byly soustředěny veškeré investice, jako na příklad výstavba velkých bytových domů, kanalizací či vodovodů. V menších vesnicích byla tato investiční činnost utlumována, až zcela pozastavována²⁷.

Po sametové revoluci, jež proběhla v listopadu 1989, došlo na českém venkově, jakožto i v celé společnosti, k velkým změnám. Hlavní zlom nastal v ukončení éry centrálně plánovaného hospodářství. Dále pak byla v roce 1990 obnovena samospráva obcí, započal návrat k soukromému vlastnictví, proběhla transformace zemědělské výroby a také rozvoj služeb a agroturistiky. V roce 1992 nastala změna financování obcí, kdy místo dosavadního dotačního systému byly budovány příjmy obcí na základě výnosu daně z příjmu. Tento objem příjmů byl ovlivněn převážně počtem obyvatel a množstvím podnikatelských subjektů v dané

---

²⁷ KLUFOVÁ, 2015, ref. 2.

obci. Klíčovým okamžikem bylo období restituce²⁸ a privatizace. Díky restituci se struktura zemědělské půdy vrátila do stavu před rokem 1949. Většina zemědělských podniků fungujících před revolucí byla zachována i v této době. Tato družstva však ztrácela na významu, a tento trend postupuje i v dnešní době. Významným faktorem byla také změna zemědělské politiky státu. V období komunistické nadvlády byla významná celoplošná podpora zemědělské produkce, ta však byla po revoluci zastavena a nahrazena politikou omezené podpory neprodukčních funkcí zemědělství cestou cílených a promyšlených projektů směřujících k podpoře nejen zemědělských podniků. V této době nabývala na významu podpora zatravňování a zalesňování a tím snížení vysokého procenta zornění půdy. Celá Česká republika byla nově vystavena také globalizačním procesům, které byly v totalitě velmi tvrdě potlačeny. Dále byla postupně zlepšena občanská vybavenost obcí, byly obnovovány malé hospůdky či provozovny drobných řemesel. Na druhou stranu, monstrózní kulturní domy či víceúčelové budovy vystavěné za komunistické éry dnes chátrají a hyzdí tvář českých vesnic. Pro tyto opuštěné budovy či pozemky je dnes používán termín brownfield. Jejich šance ve znovuoživení zde existuje ve formě krajských, státních či evropských subvencí.

Neopomenutelným faktorem je rozvoj agroturistiky, postupné zlepšení stavu životního prostředí, změny ve veřejné dopravě či rozvoj podnikání na venkově. Velmi pozitivní je jev, kdy vznikají místní dobrovolné spolky za účelem vzájemné spolupráce. Typickým příkladem jsou místní akční skupiny (MAS)²⁹. Migrační vlny dosáhly výrazných změn převážně na počátku 90. let. Dřívější ztrátové venkovské obce začaly postupně dosahovat migračních přírůstků, naopak města pomalu začala ztrácet na počtu obyvatel. Venkov se stal ideálním místem pro život obyvatel. Od roku 2004 je český venkov zcela ovlivněn členstvím České republiky v Evropské unii. Musí se řídit společnými nařízeními, kvótami. Tyto, pro někoho negativní jevy, jsou však vynahrazeny štedrými subvencemi či jinými formami pomoci. Uvolnil se trh s potravinami, mlékem, a v roce 2012 byl uvolněn trh s půdou pro zahraniční zájemce. Predikce do budoucna předpokládají postupné vyrovnání cen a mezd ČR a EU a také stabilizaci celého agrokomplexu, který byl velmi tvrdě zkoušen po dobu téměř celého půl

---

²⁸ Restituce představuje proces, který ve vlastnických právech nastolil zákon částečné náhrady někdejšími majitelům pozemků zabavených neboli vyvlastněných komunistickou mocí.

²⁹ Místní akční skupina (MAS) je právnická osoba, založená na principech místního partnerství za účelem podpory a rozvoje venkovského regionu. Jde o společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z Evropské unie a z národních programů pro svůj region. Místní akční skupina (MAS) se podílí na realizaci programu obnovy a všestranného rozvoje venkova s cílem zlepšit kvalitu života na venkově prostřednictvím setrvalého a integrovaného místního rozvoje.

století. Jak se predikce naplní, záleží i na každém jednotlivci, který má možnost vývoj venkova ovlivnit³⁰.

2.5.2 Současná podoba politiky rozvoje venkova v ČR

Politika rozvoje venkova České republiky je převážně v gesci Ministerstva zemědělství, ovšem programově tato podpora spadá i pod Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Tato politika je především uskutečňována pomocí Programu rozvoje venkova, který se řadí mezi operační programy, ale svou strukturou se jim vymyká. Ten byl od roku 2007 uplatňován i na našem území. Cíle PRV byly v absolutním souladu s cíli Lisabonské a Göteborgské strategie.

Opatření Programu rozvoje venkova přispějí k naplňování cílů Lisabonské strategie ve všech jejích oblastech:

- Společnost založená na znalostech,
- vnitřní trh a podnikatelské prostředí,
- trh práce,
- udržitelný rozvoj.

Göteborgská konference se promítá v Programu při zavádění opatření k trvale udržitelným systémům zemědělského hospodaření a podporou opatření, která vytváří trvale udržitelná pracovní místa. Existence a realizace Programu rozvoje venkova ČR přispívala k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, především k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program umožnil vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. Program podporoval rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit soudržnost obyvatel na venkově. Program se vztahoval na území České republiky a určoval politiku rozvoje venkova ČR v období 2007–2013³¹. V lednu 2014 započal nový běh Programu rozvoje venkova. Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro

---

³⁰ KLUFOVÁ, 2015, ref. 2.

³¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Program rozvoje venkova 2007–2013. *E-agri.cz* [online]. 2007 [28. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>.

konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura. Program podporuje diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj. Podporován je komunitně vedený místní rozvoj, resp. metoda LEADER, která přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni. Horizontální prioritou je předávání znalostí a inovací formou vzdělávacích aktivit a poradenství a spolupráce v oblasti zemědělství a lesnictví³².

2.5.3 SWOT analýza venkovského prostoru v České republice

SWOT analýzu³³ českého venkovského prostoru není jednoduché vymezit. V dané SWOT analýze jsou definovány mezi pozitivními stránkami zejména vysoké přírodní hodnoty životního prostředí a obnovitelnost zdrojů. Mezi negativní stránky jsou zahrnuty všechny prvky, které jsou předpokladem trvale udržitelného rozvoje venkova.

Mezi **silné stránky** českého venkova patří jednoznačně dobré životní prostředí a vysoké přírodní hodnoty, dále bohatství historických území, obnovitelnost zdrojů. Dále pak napojení na národní a mezinárodní dopravní koridory, dobrá hustota infrastruktury a základních služeb. Významnou silnou stránkou je tradice zemědělského školství, jak na středním, tak i na vysokém stupni školství. Převládá zde vysoký podíl lesů, vhodná velikostní struktura zemědělských podniků. Kvalita potravin je také předností českého venkova. Nad kvalitou potravin bdí vysoký stupeň státního dozoru. V českém zákonodárství funguje systém certifikace ekologického zemědělství na evropské úrovni. České vodní nádrže mají významný potenciál z hlediska víceúčelového využití. Kladem je také existence a zvyšující se úloha nevládních institucí, jakožto aktivita regionálního managementu v krajích a tradice spolupráce mezi obcemi.

Slabé stránky lze vidět v nízké konkurenceschopnosti hospodářství venkova, nedostatku pracovních příležitostí na venkově, stárnutí obyvatelstva venkova a odliv obyvatel v produktivním věku. Zemědělci pracují se zastaralým technickým a technologickým vybavením a panuje zde nedostatečná osvěta o aktuálních požadavcích Společné zemědělské politiky a o ochraně životního prostředí. V českých venkovských oblastech bohužel převládá

---

³² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Program rozvoje venkova 2014-2020. *E-agri.cz* [online]. 2014 [2. 9. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>.

³³ SWOT analýza je metoda, jejíž pomocí je možno identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats), spojené s určitým projektem, typem podnikání, podnikatelským záměrem, politikou (ve smyslu opatření).

vysoký podíl Less Favourited Areas (LFA)³⁴ půd nebo oblastí ohrožených erozí. S půdou souvisí také nevyjasněné vlastnické vztahy. Obce s počtem obyvatel do 2000 nejsou vybaveny kanalizacemi. Problémem je nedostatečná integrace zemědělských prvovýrobců a zpracovatelského průmyslu či malý počet nezemědělských mikropodniků a malá rozmanitost v zemědělských podnicích. Zemědělci se setkávají se zhoršenou dostupností odborných poradenských služeb, navíc mnohdy neumí dostatečně využít informační a komunikační technologie, potažmo sociální sítě.

Velkou **příležitostí** je možnost čerpání finanční pomoci ze strukturálních fondů Evropské unie a z EAFRD, dále přímé zahraniční a ostatní investice, možnost turismu či přeshraniční spolupráce. Česká venkov má dále výhodnou geografickou polohu, kvalitní elektrickou infrastrukturu. Zemědělci mají znalosti v ekologickém zemědělství. Ve společnosti všeobecně panuje zájem o rozvoj venkova a také o ochranu přírody a krajiny. Příležitostí pro zemědělské podnikatele je zlepšující se jejich pozice u bankovních subjektů v důsledku vyšší ziskovosti zemědělského sektoru. Zemědělci mohou využívat trhů Evropské unie a trhů třetích zemí. V dnešní době navíc stále roste zájem společnosti o rozvoj venkova, ochranu krajiny či klimatu, a také o rozvoj agroturistiky.

Hrozbu pro český venkov představuje nedostatečná infrastruktura v oblasti sociálního kapitálu, nedostatek podnikatelských aktivit, či dovoz velmi levné zemědělské produkce ze zahraničí. Velkým problémem je také tlak velkoobchodních i maloobchodních řetězců na nízké výkupní ceny. Bohužel nadále trvá odklon od tradiční průmyslové výroby a zemědělské činnosti, a také zaostávání technické infrastruktury na venkově. Lidé se často dopouštějí špatného porozumění problematice rozvoje venkova, a mladí, schopní a kvalifikovaní občané opouštějí venkov. Další hrozbou je ohrožení cenných chráněných stanovišť, vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů v zemědělsky obhospodařované krajině³⁵. Venkovská pracovní síla je poměrně málo mobilní a ochotná se za lepší práci stěhovat do jiného regionu. Velkou hrozbou do budoucna, je změna klimatu. Především sucha a povodně dokážou zvrátit původní stav venkova do podoby, ve které nebude nadále možno zemědělsky podnikat.

---

³⁴ EVROPSKÁ KOMISE. Aid to farmers in Less Favourited Areas. *Ec.europa.eu* [online]. 2015a [28. 7. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/lfa/index_en.htm.

³⁵ PĚLUCHA, Martin a kol. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013 v kontextu reformy SZP EU* [online]. 2006 [8. 7. 2015]. Dostupné z: www.euroskop.cz/gallery/4/1258-evv_publikace_web.pdf.

3 Program rozvoje venkova ČR 2014–2020 a socioekonomická analýza města Třinec

Tato kapitola zahrnuje pohled na programový rámec politiky rozvoje venkova České republiky. Dále se zaměřuje na zhodnocení Programu rozvoje venkova v programovacím období 2007–2013. Následně přiblíží PRV v aktuálním programovém období 2014–2020, objasní jeho implementační strukturu, prioritní osy a finanční rámec. Poslední podkapitolou je socioekonomická analýza města Třinec.

3.1 Programový rámec politiky rozvoje venkova v ČR

Evropská unie uplatňuje aktivní politiku rozvoje venkova, protože právě tato politika pomáhá dosahovat určitých cílů týkajících se venkova a obyvatel zde žijících. Mnoho evropských venkovských oblastí čelí velkým problémům a nízké konkurenceschopnosti. Průměrný příjem venkovského obyvatelstva je nižší než příjem ve městech, ubývá zde kvalifikované pracovní síly a vývoj v tomto odvětví zcela zaostává. Na druhou stranu je jasné, že evropský venkov má co nabídnout. Jednotlivé členské státy si teoreticky mohou vytvářet a uskutečňovat svou vlastní, nezávislou politiku rozvoje venkova. Lze říci, že tento postup by byl však zcela neefektivní, a jednotlivé politiky by se mohly odlišovat ve svých cílech, nástrojích či finančním rámci. Právě jednotná politika rozvoje venkova na evropské úrovni souvisí s řadou dalších politik utvářených na úrovních Evropské unie, například s environmentální politikou, politikou hospodářské soutěže, sociální politikou či s jednotným vnitřním trhem. Evropská politika rozvoje venkova je však do určité míry řízena jednotlivými státy a regiony, a je financována částečně z centrálního rozpočtu EU a částečně ze státních a regionálních rozpočtů³⁶.

Po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 jsme získali možnosti čerpat více finančních prostředků také pro rozvoj venkova. Pro tuto oblast je v ČR aplikována politika rozvoje venkova, za kterou má zodpovědnost Ministerstvo zemědělství. Tato politika si stanovila tři klíčové oblasti, ke kterým směřuje: ekonomiku zemědělsko-potravinářského komplexu, péči o kvalitu životního prostředí, rozvoj hospodářského venkova a zlepšení kvality života místních obyvatel. Programovací období 2007–2013 posunulo právě rozvoj venkova na vyšší úroveň, především díky zavedení **Programu rozvoje venkova**, který vycházel z *Národního strategického plánu rozvoje venkova*. Následující podkapitola se bude

---

³⁶ EVROPSKÁ KOMISE. Rozvoj venkova 2014-2020. *Ec.europa.eu* [online]. 2015c [22. 2. 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rudev/index_cs.htm

věnovat základním informacím o Programu rozvoje venkova, zaměří se na PRV v programovacím období 2007–2013. Blíže přiblíží Národní strategický plán rozvoje venkova, programovou strukturu, a zhodnotí úspěšnost tohoto programu.

3.1.1 Programový rámec politiky rozvoje venkova ČR v letech 2007–2013

Strategie Programu rozvoje venkova vychází z analýzy ekonomické a sociální situace v zemědělství a venkovském prostoru. Rozvoj venkova je spatřován především v multifunkčním a konkurenceschopném zemědělství s důrazem kladeným na zvyšování kvality životního prostředí, které je základem dlouhodobého ekonomického růstu, a které poskytne podmínky k rozvoji v oblasti potravinářství, služeb a dalších aktivit.

Hlavním cílem Programu rozvoje venkova v období 2007–2013 bylo vytvoření koherentního a trvale udržitelného rámce pro řešení problematiky venkova, který zajistí kvalitní budoucnost venkova. Dalším cílem bylo dosažení venkova založeného především na multifunkčním zemědělství. Venkov by měl být schopen poskytovat celou řadu služeb, které však překračují rámec produkce potravin, jež je v dnešní době, pro rozvoj venkova již nedostatečná. Posílit měly díky podpoře i hospodářské schopnosti venkova, měly se vytvářet nové příjmy a pracovní místa. Toto vše mělo jít ruku v ruce se zachováním místní kultury, životního prostředí a dědictví venkovských oblastí³⁷.

Hlavními programovými dokumenty na národní, české úrovni je Národní plán rozvoje venkova a Program rozvoje venkova. Řídící instituce utvořily *Strategické priority politiky rozvoje venkova EU*, které byly přijaty Radou Evropské unie v roce 2006. Ty byly vymezeny v rámci dokumentu *Strategické zásady rozvoje venkova pro období 2007–2013*, který má 4 prioritní osy³⁸:

- osa 1: Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví,
- osa 2: zlepšování životního prostředí a krajiny,
- osa 3: zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a povzbuzení diverzifikace hospodářské činnosti,
- osa 4: LEADER.

---

³⁷ EVROPSKÁ KOMISE. Politika rozvoje venkova v období 2007-2013. *Ec.europa.eu* [online]. 2008 [22. 2. 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm.

³⁸ EVROPSKÁ KOMISE. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. *Ec.europa.eu* [online]. 2014 [22. 2. 2016]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/generaů_framework/_cs.htm.

Dokument Strategické zásady rozvoje venkova poskytuje rámec, podle nějž členské státy připravují své národní strategické plány pro rozvoj venkova.

3.1.2 Národní strategický plán rozvoje venkova v ČR v období 2007–2013

Národní strategický plán rozvoje venkova (NSPRV) tvořil evropskou soustavu dokumentů strategického řízení a programování. Tento dokument byl vazbou mezi obecnými cíli Společné zemědělské politiky a potřebami států na národní úrovni. Právě NSPRV přispíval k naplňování strategické orientace rozvoje EU a k zabezpečení hlavních cílů EU, které byly zmíněny v předchozí kapitole. Strategie České republiky pro rozvoj venkova vycházela z priorit Evropské unie, kterými jsou důraz na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních míst a udržitelný ekonomický rozvoj. Dokument NSPRV přispíval k plnění Lisabonské strategie z roku 2000 v oblastech společnosti založené na znalostech, vnitřního trhu a podnikatelského prostředí, trhu práce a trvale udržitelného rozvoje. Česká republika usilovala o systematické pozitivní změny ve venkovském prostoru země, vedoucí ke zvýšení kvality životního prostředí, růstu ekonomického potenciálu či diverzifikace podnikatelských aktivit.

3.1.3 Hodnocení programu rozvoje venkova 2007–2013 v České republice

Ačkoliv již započal rok 2016 a Program rozvoje venkova 2014–2020 je v plném proudu a má za sebou již 2. kolo výzev, stále ještě není možno celkově zhodnotit úspěšnost či neúspěšnost PRV minulého programovacího období. Posílení konkurenceschopnosti a další podstatné ukazatele bude možné hodnotit až s průběhem let.

Program rozvoje venkova v období 2007–2013 lze hodnotit z hlediska čerpání finančních prostředků jako poměrně **úspěšný**. Za celé období implementace PRV bylo vyhlášeno 23 kol příjmu žádostí a celková alokace je proplacena téměř ze 100 %, tedy 3,6 miliard EUR. V rámci osy I. bylo za celé období zaregistrováno více než 35 500 projektů s celkovými požadavky na dotaci přesahujícími částku 43 mld. Kč. Schválená dotace byla bezmála 23 mld. Kč a fyzicky bylo proplaceno cca 22,4 mld. Kč. Celkový rozpočet pro první osu byl cca 24,5 mld. Kč. V rámci této osy obce čerpaly především v opatřeních I. 1.2 Investice do lesů a I. 1.4 Pozemkové úpravy. Stav čerpání finančních prostředků z druhé osy na období 2007–2013 je 100 %, je vyčerpáno přibližně 51,4 mld. Kč. V rámci třetí osy bylo zaregistrováno 13 321 projektů s celkovými požadavky na dotaci přesahujícími 48 mld. Kč. Na konci programovacího období bylo schváleno 4 484 projektů s požadavky na dotaci přes 16 mld. Kč. Čtvrtá osa cílila na Místní akční skupiny a realizaci jejich místních rozvojových strategií.

MAS, vybrané k podpoře z PRV, získával každý rok alokaci na realizaci svého strategického plánu Leader. Minimálně 80 % z alokace muselo být využito na realizaci projektů v opatření IV. 1.2 a maximálně 20 % z alokace mohou využít na své režijní výdaje³⁹.

3.2 Program rozvoje venkova 2014–2020

Následující podkapitola se bude zabývat Programem rozvoje venkova v aktuálním programovém období 2014–2020, zaměří se na jeho programový rámec, dále pak na implementační strukturu, prioritní osy Programu, jeho finanční rámec a celkové zhodnocení programu.

3.2.1 Programový rámec politiky rozvoje venkova 2014–2020

Také v tomto programovém období počítá Evropská unie s podporou rozvoje evropského venkova. K rozvoji venkova se vztahují 3 nařízení Evropské komise. Prvním je nařízení *1303/2013 o společných ustanoveních pro fondy společného strategického rámce*, druhé je nařízení *1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského fondu pro rozvoj venkova* a posledním nařízením je *1306/2013 o financování, řízení a sledování Společné zemědělské politiky*. Program rozvoje venkova je stále spolufinancován Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova.

Jako součást nařízení k ESIF má politika rozvoje venkova přispívat ke konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelnému řízení přírodních zdrojů, k opatřením v oblasti klimatu a k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí. Program podporuje diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj. Podporován je komunitně vedený místní rozvoj, který přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni. Horizontální prioritou je předávání znalostí a inovací formou vzdělávacích aktivit, školeními, poradenstvím a spoluprací v oblasti zemědělství a lesnictví. V souladu se Strategií Evropa 2020 jsou tyto cíle podpory rozvoje venkova podrobněji rozšířeny do 6 jednotlivých priorit, které jsou platné pro všechny členské státy Evropské unie.

---

³⁹ SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Konalo se poslední jednání monitorovacího výboru Programu rozvoje venkova 2007–2013. *Smocr.cz* [online]. 2014 [22. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/oblasti-cinnosti/rozvoj-venkova/konalo-se-posledni-jednani-monitorovaciho-vyboru-programu-rozvoje-venkova-2007-2013.aspx>.

Každá jednotlivá priorita může přispívat k více cílům. Jedná se o tyto priority⁴⁰:

- Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech.
- Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech zemědělských činností ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelné obhospodařování lesů.
- Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování zemědělských výrobků a jejich uvedení na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství.
- Obnova, zlepšování a zachování ekosystémů, které souvisejí s lesnictvím a zemědělstvím.
- Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Tato ekonomika by měla mít odolná vůči změnám klimatu.
- Podpora sociální inkluze, snižování chudoby a hospodářského rozvoje v evropských venkovských oblastech.

V rámci České republiky je základním řídicím nástrojem pro realizaci jednotlivých kroků ve vazbě na střednědobé a dlouhodobé dosahování cílů *Strategický realizační plán* (SRP). Je to řídicí nástroj pro realizaci konkrétních kroků ve vazbě na střednědobé a dlouhodobé dosahování cílů. Součástí standardního SRP je harmonogram výzev plánovaných k vyhlášení, predikce čerpání a plnění indikátorů a cílových hodnot v následujícím roce. Monitorovací výbor Strategického realizačního plánu projednává a zároveň je informován o výsledku jeho plnění, v relevantních případech, kdy nedochází k jeho plnění, také o nápravných opatřeních. ŘO je oprávněn vyhlásit výzvy i mimo harmonogram stanovený ve Strategickém realizačním plánu, je však nutné následně při vyhodnocení tyto změny zdůvodnit a vyhodnotit⁴¹.

3.2.2 Implementační struktura Programu rozvoje venkova 2014–2020

První přípravné práce na konceptu PRV, tj. nového programového dokumentu proběhly již v roce 2011, tedy 3 roky před oficiálním začátkem programového období. V první polovině roku 2012 následovaly analýzy aktuálního stavu a potřeb pro 6 prioritních oblastí stanovených EK v nařízení pro rozvoj venkova. V tomto období rovněž následovaly diskuse nad závěry

⁴⁰ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2014, ref. 32.

⁴¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Strategický realizační plán pro rok 2015*. Eagri.cz [online]. 2015b [7. 3. 2016]. Dostupné z: http://files.projekt-vzdelavani-zemedelci.webnode.cz/200000006-8daa58f9cd/predpokladany%20harmonogram_vzev%202015.pdf.

analýz s nevládními organizacemi a proběhl první výběr opatření. V druhé polovině roku 2012 docházelo k rozpracování jednotlivých opatření, byl vytvořen první návrh programového dokumentu strukturovaného po kapitolách. Konečná verze byla schválena vládou ČR dne 9.7. 2014. Řídícím orgánem PRV je Ministerstvo zemědělství České republiky. Žádosti o dotace se podávají, na rozdíl od ostatních operačních programů, přes Portál farmáře, což zůstalo stejné, jako v období 2007–2013.

3.2.3 Prioritní osy Programu rozvoje venkova

Globálním cílem Programu rozvoje venkova v tomto programovém období je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále pak investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do sektoru zemědělství nebo krajinná infrastruktura.

Program rozvoje venkova je členěn do 6 priorit, které se dále člení na jednotlivé prioritní osy. Nejnižší úroveň PRV jsou určitá opatření, která cílí na konečné příjemce pomoci a na něž jsou vyhlašovány konkrétní výzvy.

Priorita 1 (P1) – Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech. Tato priorita funguje na základě 3 prioritních oblastí (PO)⁴²:

- podpora inovací, spolupráce a rozvoj znalostní základny ve venkovských oblastech,
- posílení vazeb mezi zemědělstvím, produkcí potravin, lesnictvím a výzkumem inovací, mimo jiné za účelem zlepšení řízení v oblasti životního prostředí,
- podpora celoživotního vzdělávání a odborné přípravy v odvětvích zemědělství a lesnictví.

Prioritní osy pracují pomocí 3 jednotlivých opatření. První z nich, *Předávání znalostí a informační akce* umožňuje podpořit kvalitnější vzdělávání, školení a informovanost zemědělců, či lesníků. Cílem tohoto opatření je zlepšení kvalifikace, zvýšená dostupnost základních odborných informací a rozšíření inovativních postupů v praxi. Právě kvalitní vzdělání v oblasti zemědělství a lesnictví na venkově zcela chybí, a pracovníci v této oblasti nemohou reagovat na aktuální potřeby trhu. Další opatření *Poradenské řídicí a pomocné služby pro zemědělství* se zaměřuje na kontroly podmíněnosti – Cross Compliance. Poslední

---

⁴² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Program rozvoje venkova ČR na období 2014– 2020*. Praha: Mze ČR, 2014. 404s.

opatření *Spolupráce* přispěje k efektivnímu transferu a inovací jednak podporou různých forem spolupráce v zemědělství, lesnictví a potravinovém řetězci.

Priorita 2 (P2) – Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů. Tato priorita funguje pomocí 3 prioritních oblastí. První prioritní osa je Zvýšená hospodářská výkonnosti všech zemědělských podniků a usnadnění jejich restrukturalizace a modernizace, zejména s ohledem na zvýšení míry účasti a orientace na trhu, jakož i zemědělské diverzifikace. Tato PO funguje pomocí opatření *Investice do hmotného majetku*. Právě tyto investice směřují k efektivnější výrobě nebo zvýšení přidané hodnoty produkce a jejího uvádění na trh. Druhá PO je Usnadnění vstupu dostatečně kvalifikovaných zemědělců do odvětví zemědělství a zejména generační obměny v tomto odvětví. Osa funguje pomocí opatření *Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti*. Opatření se zaměřuje především na mladé zemědělce do 40 let. Napomáhá jim především v investicích do hmotného majetku. Třetí PO je Zvýšení hospodářské výkonnosti všech lesnických podniků, zejména s ohledem na zvýšení míry účasti a orientace na trhu. Zde funguje opatření *Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů*. Toto opatření napomůže zvýšit účinnost výrobního procesu v lesním hospodářství, a to konkrétně podporou nových lesních technologií šetrných k životnímu prostředí, včetně podpory strojů. Dále se zaměří na zvýšení přidané hodnoty lesnickým produktů⁴³.

Priorita 3 (P3) – Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství. Tato priorita funguje pomocí prioritní osy Zlepšení konkurenceschopnosti prvovýrobce jejich začleněním do zemědělsko-potravinářského řetězce pomocí programů jakosti, zvýšení hodnoty zemědělských produktů, podpory na místních trzích a krátkých dodavatelských řetězců, seskupení a organizací producentů a meziodborových organizací. Tato PO zahrnuje opatření *Investice do hmotného majetku*, které se zaměřuje na opuštění modelu uvádění na trh prosté suroviny a nahrazení jej zvyšování přidané hodnoty produkce. Tento cíl je jedním ze základních předpokladů pro posilování konkurenceschopnosti jak jednotlivých podniků, tak odvětví jako celku. Další opatření *Dobré životní podmínky zvířat* zabezpečí celkové zlepšení životních podmínek hospodářských zvířat a vytváří podmínky pro jejich přirozený chov, pocit

---

⁴³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2014, ref. 42.

bezpečí a pohodlí. Pracovníci v zemědělství by se měli snažit vytvořit zvířatům nejvyšší možná komfort a cílit na naplňování jejich přirozených životních podmínek⁴⁴.

Priorita 4 (P4) – Obnova, ochrana a zlepšování ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví. Pod tuto prioritu spadá prioritní osa Obnova, zachování a posílení biodiverzity, včetně oblastní sítě NATURA 2000, oblastí s přírodními či jinými zvláštními omezeními a zemědělství vysoké přírodní hodnoty, i stavu evropské krajiny. Tato prioritní osa funguje pomocí opatření *Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů*. Toto opatření cílí na zlepšení stavů místních lesů či na zalesnění méně produkčních zemědělských půd ke zvýšení biologické rozmanitosti. Druhé opatření se zabývá taktéž investicemi do rozvoje lesních oblastí, mimo to cílí i na *Podporu obnovy poškozených lesů lesními požáry, přírodními katastrofami či katastrofickými událostmi*. V posledních letech přibývá lesních požárů z důvodu sucha či poškození lesů větrnými kalamitami. Právě toto opatření by mělo zmírnit dopady těchto závažných událostí. Další je *Agroenvironmentálně-klimatické opatření*, které podporuje šetrné hospodaření pozitivně působící na biodiverzitu. Opatření *Ekologické zemědělství* podporuje komplexní, k životnímu prostředí šetrné způsoby hospodaření v systému ekologického zemědělství. Opatření *Platby v rámci sítě NATURA 2000 a vodní rámcové směrnice* se zaměřuje na hospodaření v nejcennějších lokalitách. Opatření *Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními* pomůžou uchovat hospodaření v oblastech s přírodním, či jiným znevýhodněním. Větší polovina zemědělského půdního fondu České republiky leží právě v oblastech s určitým přírodním znevýhodněním. Tím tyto oblasti ztrácí na své konkurenceschopnosti. Další opatření *Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů* se zaměřuje na posílení biodiverzity podporou zachování vybraných lesů. Druhá prioritní osa Lepší hospodaření s vodou, včetně nakládání s hnojivy a pesticidy se zabývá podporou investic do infrastruktury související s rozvojem, modernizací či přizpůsobením se zemědělství a lesnictví. Dále prioritní osa působí pomocí opatření *Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin*. Poslední prioritní osa Předcházení erozí půdy a lepší hospodaření s půdou umožní budovat společná zařízení s cílem chránit půdu před erozí, dále pak opatření přispěje ke snížení eroze a bude eliminovat negativní jevy, na příklad snížení kvality půdy, zabránění smyvu půdy do vodních toků s původním jevem eutrofizace⁴⁵ vodních toků⁴⁶.

---

⁴⁴ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2014, ref. 42.

⁴⁵ Obohacování vodních toků o živiny, zejména o dusík a fosfor.

⁴⁶ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2014, ref. 42.

Priorita 5 (P5) – Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči změnám klimatu. Tato priorita funguje pomocí 3 prioritních os. První z nich je Efektivnější využívání vod v zemědělství a efektivnější využívání energie v zemědělství a při zpracovávání potravin. Opatření *Investice do hmotného majetku*, s cílem zefektivnění výroby. Dají se předpokládat efekty v úspoře vody a energií. Další prioritní osa je Usnadnění dodávek a využívání energie z obnovitelných zdrojů, vedlejších produktů odpadu, reziduí a jiných nepotravinářských surovin pro účely biologického hospodářství. Tato prioritní osa se zaměřuje především na spolupráci zemědělských podniků s dalšími subjekty z oblasti odpadového hospodářství či z oblasti využívání energie z obnovitelných zdrojů. Poslední prioritní osa je Snižování emisí skleníkových plynů a amoniaku ze zemědělství. Opatření *Investice do hmotného majetku* se zaměřuje na zlepšení skladování druhotných odpadů zemědělské výroby a také na stavby či rekonstrukce staven v živočišné výrobě.

Priorita 6 (P6) – Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech se zaměřením na tyto oblasti. Tato priorita je klíčová pro rozvoj agroturistiky. První prioritní osa Usnadnění diverzifikace, vytváření a rozvoj malých podniků a pracovních míst se zaměřuje na posílení diverzifikace zemědělských podniků do jiných druhů aktivit s cílem získat další zdroje příjmů z podnikání a rozdělit podnikatelské riziko, které je v tomto sektoru velké, do dalších oblastí. Jedná se především o nabídku služeb agroturistiky nebo využití zemědělské produkce, či odpadů k výrobě obnovitelných zdrojů energie. Druhá prioritní oblast Posílení místního rozvoje ve venkovských oblastech nabízí díky přístupu implementaci místní rozvojové strategie „zdola-nahoru“ řadu příspěvků k prioritním oblastem rozvoje venkova. Znalost místního prostředí a využití potenciálu lokality povede k realizacím akcí, které budou nejlépe reagovat na určité místní problémy a potřeby a podpora Programu rozvoje venkova tak může být efektivnější než při plošném řízení z centrály. Prioritní osa funguje pomocí iniciativy *LEADER*⁴⁷.

---

⁴⁷ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2014, ref. 42.

3.2.4 Finanční rámec Programu rozvoje venkova

Finanční rámec pro národní program rozvoje venkova byl schválen Evropskou komisí dne 26. 5. 2015. Českému zemědělství byla pro toto programové období přidělena částka **3,1 miliardy EUR** (více než 84 miliard korun). Z toho bude 2,3 miliardy EUR (63 miliard korun) z unijních zdrojů a 768 milionů EUR (21 miliard korun) z českého rozpočtu⁴⁸. Rozpočet pro toto programové období je však o více než 1 mld. EUR nižší, než byl v programovacím období 2007–2013⁴⁹.

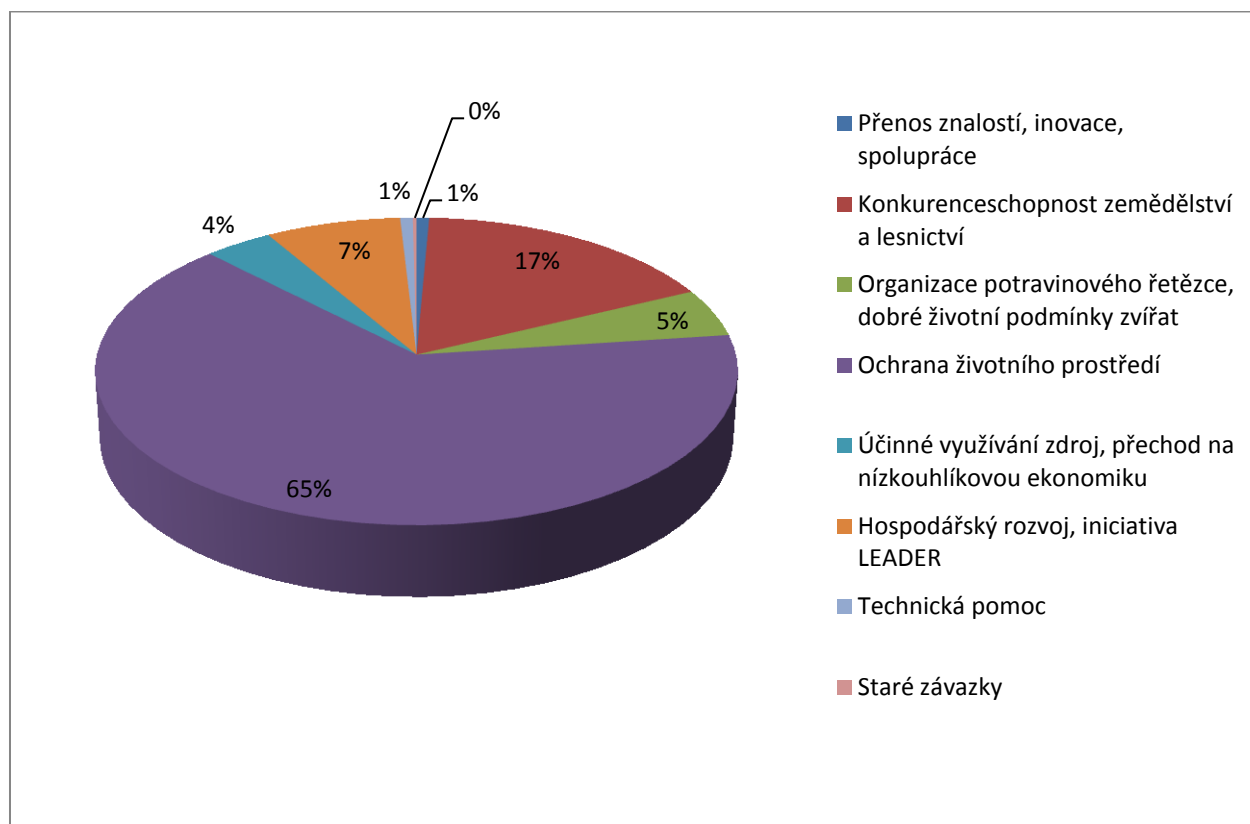
Minimálně 25 % celkového rozpočtu z EAFRD musí být určeno pro zmírnění klimatických změn a obhospodařování půdy (konkrétně na agroenvironmentálně-klimatické opatření, ekologické zemědělství a platby ve znevýhodněných oblastech). Dále pak minimálně 5 % rozpočtu z fondu musí být určeno pro iniciativu LEADER. Graf 3.1 naznačuje procentuální rozdělení finančních prostředků do jednotlivých prioritních oblastí. Z grafu je patrné, že nejvíce finančních prostředků směřuje do ochrany životního prostředí, poté na konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a do hospodářského rozvoje a iniciativy LEADER. Naopak nejméně finančních prostředků patří technické pomoci a starým závazkům z minulého období.

---

⁴⁸ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ A INTERVENČNÍ FOND. Program rozvoje venkova 2014–2020. *Szif.cz* [online]. 2013 [21. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>.

⁴⁹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Program rozvoje venkova na období 2014-2020. *Eagri.cz* [online]. 2015a [21. 3. 2016]. Dostupné z: http://rrajm.data.quonia.cz/brownfieldy/konference_2014/PRV_Fousova_2014-2020.pdf.

Graf 3.1 Procentuální rozdělení finančních prostředků PRV 2014–2020 dle prioritních os

Zdroj: Ministerstvo zemědělství ČR, 2015; vlastní zpracování

3.2.5 Shrnutí Programu rozvoje venkova na území České republiky

Jak již bylo uvedeno výše, lze říci, že PRV v minulém programovacím období 2007–2013 byl úspěšný. Bylo podpořeno mnoho projektů zlepšujících jak živočišnou, tak rostlinnou výrobu, dále byl podpořen vstup mladých zemědělců do tohoto sektoru, dále generační obměna, či vzdělanost farmářů. V neposlední řadě byla podpořena ochrana životního prostředí, či zlepšení kvality života ve venkovských oblastech. Velmi důležitá byla podpora v rámci iniciativy LEADER. I přes nemalé problémy, které doprovázely zahájení aktuálního programového období 2014–2020, řídicí orgán PRV, tedy ministerstvo zemědělství dokázalo, že rozvoj venkovských oblastí je pro ně prioritou, a proto PRV byl jedním z první operačních programů, které zahájily svou činnost, a farmáři mohli reagovat na výzvy, jež byly vyhlášovány již koncem roku 2015. Úspěchem PRV je propracovaný monitorovací systém *Portál farmáře*, přes který mohou zemědělství podnikatelé podávat žádosti o podporu. Lze říci, že Program rozvoje venkova bezesporu plní svou funkci, a zlepšuje kvalitu života na českém venkově.

3.3 Socioekonomická analýza města Třinec

Tato podkapitola se zabývá socioekonomickou analýzou města Třinec, konkrétně se zaměřuje především na představení města Třinec, na jeho vývoj a historii, dále pak na geografickou polohu území, či obyvatelstvo. Poté se kapitola zaměřuje na ekonomickou základnu Třince – na jeho největší zaměstnavatele. V části sociální infrastruktura je popsána zaměstnanost, nezaměstnanost či jiné charakteristiky trhu práce, sociální základna města v kontextu počtu škol, školek, jiných sociálních a volnočasových zařízeních, dále pak náboženství. V části dopravní a technická infrastruktura je přiblížena dopravní poloha města, problémy s tranzitní polohou, technická vybavenost ve smyslu dodávek vody, elektřiny, plynu. Environmentální analýza se zabývá největšími problémy životního prostředí města Třinec. V poslední části je přiblížena vybavenost města v rámci turismu a je zde naznačena provázanost s Programem rozvoje venkova.

3.3.1 Základní charakteristika území

Třinec je obcí s rozšířenou působností (ORP), pod níž spadá 11 menších obcí⁵⁰. Město Třinec je rozděleno do 12 městských částí: Dolní Líštná, Guty, Horní Líštná, Karpentná, Oldřichovice, Kanada, Lyžbice, Nebory, Kojkovice, Český Puncov, Staré město a Tyra. Jednotlivé městské části jsou vyznačeny v obrázku 3.1. Plocha města zabírá 85,3 km², na kterých žije necelých 36 000 obyvatel⁵¹. Třinec má v rámci okresu velmi silnou ekonomickou pozici⁵², díky úspěšným podnikům ležícím na jeho území. Třinec je členem euroregionu Těšínské Slezsko, který vznikl v roce 1998 a v dnešní době zahrnuje oblast 1 400 km² a na jeho území žije přes 630 000 obyvatel.

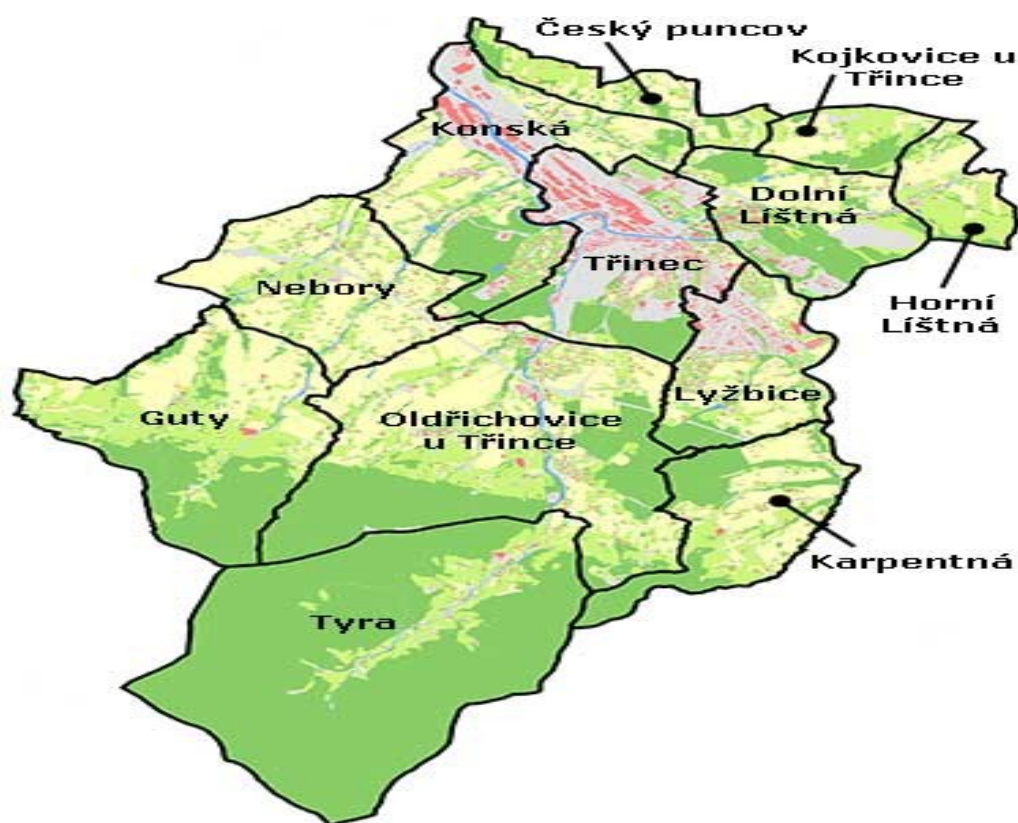
---

⁵⁰ Nýdek, Bystřice, Vendryně, Košařiska, Řeka, Střítež, Smilovice, Hnojník, Vělopolí, Komorní Lhotka, Ropice.

⁵¹ CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Třinec. *Risy.cz* [online]. 2014 [22. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=598810>.

⁵² MĚSTO TŘINEC. *Sociodemografická studie města Třinec* [online]. 2011a [22. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/mesto/Sociodemograficka%C3%A1%20studie.pdf>.

Obrázek 3.1: Mapa městských částí Třince

Zdroj: Město Třinec, 2016; vlastní úpravy

Nejstarší písemná zmínka o Třinci pochází z roku 1444. Tehdy se jednalo o malou osadu, statut města obec získala až v roce 1931. V roce 1939 mělo město přes 5000 obyvatel, kteří se hlásili k mnoha národnostem. K slezské národnosti se tehdy přihlásilo 2543 obyvatel, k polské 1134 (22,3 %), k české 195 a k německé 1190 obyvatel. Právě tyto národnostní rozdíly vedly často k letitým nesvárům. Třinec byl několikrát předmětem sporů mezi Československem a Polskem. Poprvé tomu bylo mezi lety 1918–1920 a podruhé před vypuknutím druhé světové války. Poprvé v letech 1918 až 1920, byl po ukončení první světové války nejprve včleněn do prozatímní polské části Těšínska, aby byl krátce poté obsazen Československem. V roce 1920 byl přiřčen Československu. Dne 11. 12. 1930 dekretem vlády Československé republiky Třinec získal státu **města**. Podruhé byl Třinec Polskem obsazen těsně před začátkem druhé světové války, po porážce Polska se stal součástí nacistického Německa. Zpět k Československu byl Třinec připojen po skončení druhé světové války. Polsko se svého nároku na Třinec vzdalo poměrně pozdě, až v roce 1958. Na území Třinecka je dodnes cítit velký vliv sousedního Polska. Jedině na tomto území lze najít polská vzdělávací zařízení, kulturní střediska, dvojjazyčné nápisy. Polská menšina zde pořádá také mnoho významných kulturních či sportovních akcí, například

Gorolski Swiento, které se těší návštěvnosti folklorních souborů i z jiných světových kontinentů. I přes odpor některých jedinců, lze říci, že polská a česká národnost zde žije v souladu se svými zvyky, tradicemi a kulturami.

3.3.2 Geografická poloha území

Třinec se nachází na **jihovýchodě České republiky**, na historickém území Těšínského Slezska, v podhůří Moravskoslezských a Slezských Beskyd. Tato dvě karpatská pohoří jsou od sebe navzájem oddělena Jablunkovskou brázdou v blízkosti řeky Olše, která je také řekou hraniční. Severovýchodní hranice města tvoří zároveň státní hranici s Polskem. Po Jablunkovu je Třinec 2. nejvýchodnějším městem České republiky. Město Třinec spadá pod okres Frýdek – Místek, a sousedí s okresem Karviná. Se svým správním obvodem leží v Moravskoslezském kraji, který odpovídá Regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko. Centrum města je v nadmořské výšce 306 m n. m., nejvyšší bod dosahuje téměř 1000 m n. m., a je jím televizní vysílač na Javorovém vrchu, který se tyčí nad městem. Z geologického hlediska se na území Třince nacházejí především čtvrtohorní usazeniny – hlíny, spraše, písky, štěrky, dále pak pískovce a břidlice. Území Moravskoslezských a Slezských Beskyd, spolu s Jablunkovskou brázdou spadá do Západních Karpat. Třinec spadá do povodí Odry, které je tvořeno menšími toky. Převážná část této oblasti má ve srovnání s jinými oblastmi ČR nedostatek podzemních vod. Sucha v posledních letech poukázaly na velký problém nedostatku vody, který bude muset být řešen v následujících letech⁵³. Hustota zalidnění je 228 osob/km² a je o něco nižší než hustota zalidnění Moravskoslezského kraje, která činí 230 osob/km².

3.3.3 Obyvatelstvo

Třinec zaznamenal velký nárůst obyvatel především v období 1970 – 1983. Během těchto let došlo k nárůstu počtu obyvatel o 13 400. V následujících letech počet obyvatel mírně klesal, a tento trend byl znovu nahrazen populačním růstem. Ten dosáhl svého vrcholu v roce 1989, kdy počet obyvatel dosahoval 60 500. Tohoto počtu obyvatel již Třinec nikdy nedosáhl. V následujících letech zaznamenal Třinec populační úbytek, který nadále přetrvává. V roce 2015 byl počet obyvatel Třince 35 800⁵⁴. Migrační saldo v Třinci klesá, zatímco v okolních

---

⁵³ MĚSTO TŘINEC. *Rozbor udržitelného rozvoje území – územně analytické podklady pro správní území obce s rozšířenou působností Třinec*. [online]. 2014 [22. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/sraup/uap//T%C5%98ET%C3%8D%20%C3%9APLN%C3%81%20AKTUALIZACE%20%C3%9AAP/2.%20ROZBOR%20UDR%C5%BDITELN%C3%89HO%20ROZVOJE%20%C3%9AZEM%C3%8D%20%29~%20Zji%C5%A1%C4%9Bn%C3%AD%20a%20vyhodnocen%C3%AD%20udr%C5%BEit eln%C3%A9ho%20rozvoje%20%C3%BAzem%C3%AD/RUR%C3%A-SWOT%20anal%C3%BDzy%20a%20vyhodnocen%C3%AD%20vyv%C3%A1%C5%BEenosti.pdf>

⁵⁴ MĚSTO TŘINEC. Základní informace. *Trinecko.cz* [online]. 2016b [22. 2. 2016]. Dostupné z: https://www.trinecko.cz/mesto/?id=zakladni_informace.

obcích roste. Tento jev lze vysvětlit procesem suburbanizace, tedy procesem rozšiřování předměstí, kdy okolí města roste rychleji, než město samotné. Tento trend trvá i na území Třinecka. Struktura obyvatelstva podle věkových skupin je následující. Mezi lety 2005–2010 došlo ve městě k mírnému nárůstu lidí ve věku do 30 let, dále také došlo k nárůstu počtu obyvatel ve věkové skupině 60 – 69 let a také 80 – 84 let. Znatelný úbytek byl zaznamenán naopak ve skupině 35 – 59 let. Tabulka 3.1 udává celkový počet obyvatel a počty obyvatel dle pohlaví a věkových skupin. Je patrné, že ve městě žije více žen než mužů. Největší skupinou jsou obyvatelé ve věku 15 – 59 let, dále pak starší lidé ve věku 65 let a více.

Tabulka 3.1 Počet a věková struktura obyvatel města Třinec (2014)

		Počet obyvatel ve věku			
	Počet obyvatel	0 - 14	15 - 59	60 - 64	65 - více
Celkem	35 894	5 080	21 627	2 522	6 665
Muži	17 585	2 615	11 168	1 184	2 618
Ženy	18 309	2 465	10 459	1 338	4 047

Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj České republiky, 2014; vlastní úpravy

Následující tabulka 3.2 popisuje přírůstek obyvatelstva a saldo migrace. Přírůstek je v posledních letech, tak jako v jiných městech České republiky, záporný. V roce 2014 se počet obyvatel snížil o 58. Saldo migrace je také záporné, to znamená, že se z města lidé více stěhují pryč, než se tady přestěhovávají. Celkové saldo migrace činilo -256, což znamená, že město je o 256 osob méně zalidněné. Více ubylo žen, a to o 106 obyvatele. Lze tedy říci, že město Třinec má záporný přírůstek obyvatelstva⁵⁵. Tabulka 3.2 ukazuje přírůstek obyvatelstva a saldo migrace Třince v roce 2014.

⁵⁵ CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY, 2014, ref. 51.

Tabulka 3.2 Přírůstek obyvatelstva a saldo migrace města Třinec (2014)

	Přírůstek obyvatelstva			Saldo migrace		Přírůstek/úbytek	
	Narození	Zemřelí	Přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo	
Celkem	359	417	-58	518	716	-198	-256
Muži	174	205	-31	277	333	-56	-87
Ženy	185	212	-27	304	383	-79	-106

Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj České republiky, 2014; vlastní zpracování

V Třinci se místní obyvatelstvo hlásí především k české, polské, slovenské a slezské národnosti. Na území města je zřízen výbor pro národnostní menšiny, ve kterém jsou jmenováni zástupci zdejších národnostních a etnických menšin, tedy polské, slovenské, romské, řecké a vietnamské. Přítomnost většího zastoupení polské národnosti je dáno historickým vývojem a migračními poválečnými pohyby. Lze říci, že i přes větší počet národnostních menšin je jejich soužití na území města poklidné. Město samotné se snaží soužití pozitivně podporovat, například pořádáním Dnů národnostních menšin.

3.3.4 Ekonomická infrastruktura města Třinec

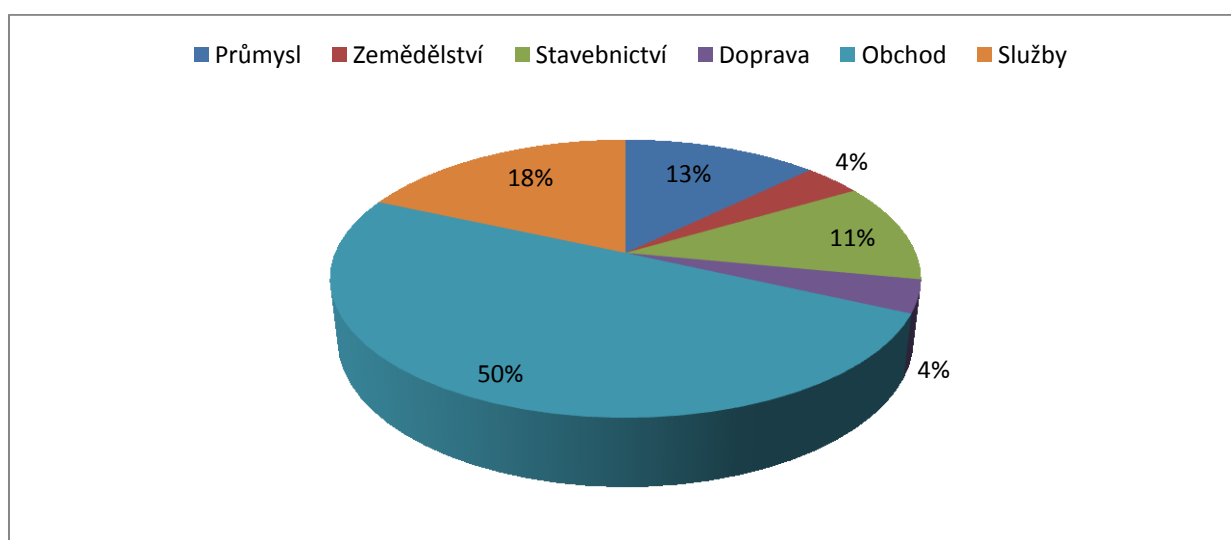
Třinec patří mezi **nejvýznamnější průmyslová města** České republiky, především díky přítomnosti jednoho z největších hutnických podniků v republice, Třineckých železáren (TŽ). Ty patří k průmyslovým podnikům s nejdelší tradicí hutní výroby v České republice. Byly založeny v roce 1836 Těšínskou komorou, kterou v té době vlastnil Karel Habsburský. Počátky hutní výroby v Třinci jsou spojeny s výrobou železa v dřevouhelné vysoké peci na území dnešní Vendryně v roce 1839. Lze říci, že založení hutě se stalo nejvýznamnějším mezníkem historie Třince a širokého okolí⁵⁶. Bez přítomnosti TŽ na území města by Třinec nedosahoval na svůj dnešní význam. Rozvoji Třineckých železáren přispělo také uvedení do provozu Košicko – bohumínské železniční trati v roce 1886. V současné době jsou Třinecké železářny moderním podnikem s uzavřeným hutním výrobním cyklem, jehož hlavní výrobní program tvoří dlouhé válcované výrobky. Cílem Třineckých železáren je zkvalitnění životního prostředí okolí, a proto realizují projekty, které toto mají za úkol. Na realizaci těchto projektů se podílí nemalým dílem i Evropská unie.

Velkými zaměstnavateli v Třinci jsou také dceřiné podniky Třineckých železáren, konkrétně Energetika Třinec a.s., D5 Třinec a.s., TŽ - strojírenská výroba, a.s., Slévárny Třinec, a.s., Refrasil, s.r.o. Třinec, Třinecká projekce, a.s. Mezi další významné podniky patří

⁵⁶ KRŮL, M., P. NOVÁKOVÁ a I. PAVELKOVÁ. *Historie a současnost podnikání v Těšínském Slezsku*. Žehušice: Městské knihy, 2006. *Historie a současnost podnikání v regionech ČR*. ISBN 80-86699-39-0.

farmaceutická firma Walmark, a.s., jejíž tehdejší majitelé byli v roce 2010 oceněni jako Podnikatelé roku České republiky. Dalšími důležitými zaměstnavateli jsou firmy JAP Trading, s r.o, Vesuvius Česká republika, a.s., či DongWong CZ, s r.o. Třinec se může chlubit efektivně využitou průmyslovou zónou Baliny, jež byla v minulosti nevyužitým brownfieldem. V dnešní době je tato průmyslová zóna zcela zaplněná, a zaměstnává více než 200 lidí⁵⁷. V Třinci působí 620 mikropodniků, 130 malých podniků, 40 středních podniků a 17 velkých podniků, a svou činnost zde provozuje přes 4 500 podnikatelů⁵⁸. Město Třinec si klade za cíl pro další období 2014 – 2020 podporovat různorodou ekonomickou strukturu, zaměstnanost a inovace, pomocí podpory podnikavosti, inovací, zkvalitnění legislativního prostředí a sdílení dobrých praktik, dále pomocí zvyšování kvality a nabídky volnočasových aktivit a podpory zvyšování koupěschopné poptávky v oblasti⁵⁹. Graf 3.2 uvádí procentuální rozdělení odvětví dle ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Graf 3.2 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo dle hlavního odvětví na území Třince

Zdroj: Rozbor udržitelného rozvoje území, 2014; vlastní zpracování

3.3.5 Sociální infrastruktura

Dle interních informací Úřadu práce (ÚP) Frýdek – Místek byla registrovaná míra nezaměstnanosti v roce 2015 na území Třince 5,725 %, což je mírné zlepšení oproti roku 2014, kdy míra nezaměstnanosti dosahovala 6,702 %. Vzrostl rovněž počet volných pracovních míst ze 178 na 256. Toto navýšení lze vysvětlit příchodem nových firem do okolí,

⁵⁷ MĚSTO TŘINEC. Průmysl. *Trinecko.cz* [online]. 2016a [22. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/mesto/?id=prumysl>

⁵⁸ CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY, 2014, ref. 51.

⁵⁹ MĚSTO TŘINEC. *Strategický plán města Třinec pro období 2014 – 2020* [online]. 2014a [22. 2. 2016]. Dostupné z: https://www.trinecko.cz/plany/strategicky_plan/Strategicky_plan_2014-2020.pdf

či rozšíření stávající výroby, například ve firmě DongWong CZ. S tímto jevem je také spojen trend poklesu počtu uchazečů registrovaných na ÚP ze 724 na 570. Celkový počet uchazečů byl v roce 2014 1 694 a v roce 2015 1 410, z toho bylo 888, respektive 764 žen. Tento pozitivní trend lze vysvětlit také zlepšením celkové ekonomické situace. Předchozí informace shrnuje tabulka 3.3.

Tabulka 3.3 Základní charakteristiky trhu práce v Třinci

	2014	2015
Počet uchazečů	1694	1410
Počet uchazečů - žen	888	764
Počet uchazečů nad 12 měsíců	724	570
Počet hlášených volných míst	178	256
Podíl nezaměstnaných (%)	6,702	5,725

Zdroj: Úřad práce Frýdek – Místek, 2016; vlastní zpracování

Následující tabulka 3.4 udává počet uchazečů (PU) dle stupně dosaženého stupně vzdělání. Pozitivní je, že se na území Třince nenachází žádný nezaměstnaný bez vzdělání. Počet uchazečů se základním vzděláním činil v roce 2014 359 osob a v roce 2015 309 osob. Počet uchazečů se středoškolským vzděláním byl v roce 2014 7 osob a v roce 2015 9 osob, a počet nezaměstnaných vysokoškoláků byl 60, respektive 63 osob. Do tohoto počtu nejsou zahrnuti osoby se zdravotním znevýhodněním.

Tabulka 3.4 Počet uchazečů dle vzdělanosti na území Třince

	2014	2015
PU bez vzdělání	0	0
PU se základním vzděláním	359	309
PU se středním vzděláním	7	9
PU vysokoškoláků	60	63

Zdroj: Úřad práce Frýdek – Místek, 2016; vlastní zpracování

Vzdělanost místního obyvatelstva odpovídá především průmyslovému rázu oblasti. Dle údajů posledního Sčítání domů a bytů (2011), došlo v posledních letech ke snížení podílu obyvatel se základním vzděláním a bez základního vzdělání o 7 %, dále došlo k mírnému snížení počtu obyvatel s vyučením a se středním vzděláním bez maturity a naopak k mírnému zvýšení obyvatel s úplným středním vzděláním. K 4 % nárůstu došlo u obyvatel s vyšším odborným či vysokoškolským vzděláním⁶⁰.

Město Třinec zřizuje na svém území 14 základních škol a 26 pracovišť škol mateřských. Na síť základních škol navazují školy střední, z nichž jsou 2 soukromé a 2 jsou zřizovány Moravskoslezským krajem. První soukromou školou je Střední odborná škola Třineckých železáren. Tato škola je vlastněna podnikem a právě ten motivuje studenty k co nejlepším výsledkům pomocí propracovaného systému stipendií a příslibu pracovního místa po úspěšném zakončení studia. Druhou soukromou střední školou je Třinecká obchodní akademie, spol. s r.o. Střední školy zřízené krajem jsou Gymnázium Třinec a Střední, Základní a Mateřská škola Třinec, která nabízí výuku pro žáky a studenty se speciálními vzdělávacími požadavky⁶¹. Zajímavostí je přítomnost mateřských a základních škol s polským vyučovacím jazykem.

Třinec patří k nejvíce religiózním městům ČR, neboť při sčítání lidu v roce 2011 se v něm k náboženství přihlásilo 60 % obyvatel. **Náboženská skladba** věřících je různorodá - kromě římských katolíků má ve městě své sbory řada protestantských církví. Na území města Třinec se nachází zastoupení Slezské církve evangelické augsburského vyznání, která má ve městě čtyři sbory. Právě tato církev se podílela z kraje roku 2016 na přijetí křesťanských uprchlíků z Iráku, kteří zde hledají bezpečí. Jsou zde zastoupeny i jiné církve a náboženská společenství. Aktivní je Církev adventistů sedmého dne, Církev Bratrská, Církev Apoštolská a Svědci

⁶⁰ MĚSTO TŘINEC, 2014, ref. 53.

⁶¹ MĚSTO TŘINEC. *Plán rozvoje rodinné politiky města Třinec 2015–2017* [online]. 2015a [22. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/svaz/prilohy/files/rodina/Plan%20RP.pdf>.

Jehovovi. Právě církve zřizují v Třinci mnoho sociálních center, na příklad střediska pro péči o seniory, bezdomovce či matky s dětmi. Katolická církev také provozuje na území města svou základní a mateřskou školu. Spolupráce církví a města je zde na velmi vysoké úrovni. Místní

Zdravotnická síť je v Třinci velmi kvalitní. Nachází se zde městská nemocnice Třinec Sosna, a poliklinika Podlesí, jež patří k republikové špičce v péči o kardio onemocnění. Dále zde funguje několik středisek rehabilitací či domů lékařů.

V rámci **kulturního vyžití** mohou obyvatelé města využít městské knihovny, která získala titul Knihovna roku 2015, a jež provozuje 10 poboček. Pro knihovnu byla v roce 2014 vystavěna zcela nová, multifunkční a moderní budova, která byla spolufinancována z evropských fondů. V budově knihovny se pořádají výstavy, či přednášky. Dále je ve městě jedno kino, divadlo, muzeum, 3 galerie umění. Děti mají možnost využít 8 volnočasových středisek, které spadají pod Dům dětí a mládeže. Dále se na území nachází 3 hřbitovy a dvě smuteční síně.

Město Třinec má na svém území velmi bohatou **sportovní infrastrukturu**. Díky přítomnosti extraligového klubu HC Oceláři Třinec, se zde nacházejí 2 zimní stadiony, z nichž jeden je vystavěn v roce 2013, a jeho výstavba byla spolufinancována z fondů Evropské unie ve spolupráci s financováním Třineckých železáren. Stavba byla, podobně jako budova knihovny, oceněna. Dále se zde nachází velký atletický stadion, dva fotbalové stadiony, krytý, nově zrekonstruovaný bazén se saunou, letní koupaliště, a mnoho tělocvičen, které jsou provozovány místními školami. Právě tyto tělocvičny se město snaží postupně rekonstruovat především pomocí evropských dotací, a lze říci, že je v tomto velmi úspěšné.

Cílem města Třinec pro období 2014–2020 je zachovat komplexní rozsah sociálních služeb, zajistit dostatečnou nabídku bydlení a vysokou míru bezpečnosti pro své občany. Těchto cílů bude dosaženo pomocí komunitního plánování, rozvoje zázemí aktivit pro seniory a sociálně znevýhodněné občany, rozvoj sociálního bydlení, zlepšení koordinace záchranných složek a podpora a realizace inovativních projektů v sociálních oblast⁶².

---

⁶² MĚSTO TŘINEC, 2014a, ref. 59.

3.3.6 Dopravní a technická infrastruktura

Město Třinec leží v blízkosti polských a slovenských hranic, a z toho vyplývá jeho **tranzitní poloha**. Na území se však nevyskytuje žádná regionální či nadregionální spojení pomocí silničních či dálničních tahů typu dálnice nebo rychlostní komunikace. Hlavní koridor dopravy republikového významu je koridor S6 vedoucí přes Bohumín, Havířov, Třanovice, Třinec, Mosty u Jablunkova a dále pak za hranice Slovenské republiky.

Silnice II. A III. třídy jsou zastoupeny již výše zmiňovanou silnicí I/11 - E75 vedoucí z Českého Těšína, přes Třinec, Mosty u Jablunkova až dále na Slovensko. Právě tato silnice vede v nevyhovujících směrových a výškových parametrech přirozenými obytnými centry. Současně tato dvoupruhová silnice dosahuje vysokého přetížení, průměrně v pracovní dny dosahuje průjezdu 20 000 nákladních vozidel za 24 hodin. Lze říci, že dnes je tato silnice daleko za hranicemi své kapacity. Tuto kapacitu ještě znásobuje fakt blízkosti automobilky Hyundai v Nošovicích, a automobilky Kia v nedaleké Žilině. Řešením se zdá být výstavba obchvatu Třince, který byl po mnoha letech odkládání a sporů uveden do výstavby. Dokončen by měl být v roce 2017. Přeložka stávající silnice I/11 uleví mnoha obyvatelům⁶³. Cílem města je zahrnutí dopravní tepny I/11 do sítě TEN-T⁶⁴.

V rámci **železniční dopravy** vede okolím města mezinárodní trať číslo 320 Bohumín – Žilina. Na této trati je provozována osobní i nákladní doprava, která je využívána především podniky nacházejícími se v okolí této trati. Přímo na území města Třinec se nacházejí dvě vlakové zastávky. První je Třinec - Hlavní nádraží, jež je aktuálně rekonstruována pomocí evropských fondů, a druhá zastávka je Třinec – Centrum, která byla vybudována v roce 2012 taktéž pomocí evropských fondů.

V rámci **letecké dopravy** Třinec leží v blízkosti letiště Mošnov vzdáleného 50 km a letiště Katowice vzdáleného 70 km.

Územím Třince vede několik značených **cyklotras** s různou úrovní náročnosti. První je cyklistický okruh Euroregionem Těšínské Slezsko, další je Beskydsko – karpatská magistrála. Z těchto dvou páteřních cyklotras pak vybočují menší, vedlejší trasy, na příklad tematické

---

⁶³MĚSTO TŘINEC. *Územní plán Třince* [online]. 2011b [22. 2. 2016]. Dostupné z: https://www.trinecko.cz/plany/uzemni_plan/prilohy/02%29~01%29~Textov%C3%A1%20%C4%8D%C3%A1st/02%29~Od%C5%AFvodn%C4%9Bn%C3%AD%20Zm%C4%9Bny%20%C4%8D.%201%20%C3%BAzemn%C3%ADho%20pl%C3%A1nu%20T%C5%99inec%20-%20II.A.%20Textov%C3%A1%20%C4%8D%C3%A1st.pdf.

⁶⁴ Transevropská dopravní síť je síť silničních a železničních koridorů, mezinárodních letišť a vodních cest.

okruhy Po stopách hutnictví, Beskydskými lesy od chaty k chatě či Radegast cyklotrack, která je zaštiťována nedalekým pivovarem Radegast⁶⁵.

V rámci **technické infrastruktury** je situace v Třinci dobrá. Zásobování elektrickou energií je zajišťováno z přenosové a rozvodové soustavy prostřednictvím nadřazených uzlů v Nošovicích a Lískovci u Frýdku - Místku. Plošná plynofikace je založena na dodávkách z Ruska, stejně jako celé území České republiky. Zemní plyn je dopravován tranzitními převody přes Slovensko. Třinec je zcela plynofikován. Zásobování vodou je řešeno na území Třince pomocí veřejných vodovodů. V Třinci je také vybudována nová kanalizace, která byla zmodernizována pomocí projektu Revitalizace řeky Olše, který byl spolufinancován z fondů Evropské unie.

Pro období 2014–2020 si města klade za cíl podporovat dokončení přeložky silnice I/11, optimalizovat veřejnou dopravu, koordinovat jednotlivé druhy dopravy, zlepšit systém údržby a modernizace silnic, budovat cyklostezky, hipostezky a cyklotrasy⁶⁶.

3.3.7 Environmentální podmínky

Nejzávažnějším problémem města je jednoznačně **neuspokojivá kvalita ovzduší**. Právě Třinec se svým okolím se dlouhodobě umisťuje na čelních příčkách statistik zpracovávajících data o znečištění životního prostředí. Na kvalitě životního prostředí se podílejí průmyslová výroba podniků, doprava i sami občané pomocí lokálních topenišť. Průmyslová výroba zhoršuje ovzduší nejen charakterem výroby, ale i geomorfologií území, které zejména při inverzním počasí v zimním období a slabém proudění vzduchu způsobuje nepříznivé podmínky, kdy se emise drží v dolinách, dusí města, a ve vyšších polohách je vzduch čistý. Především ale v zimním období se zde dálkovým přenosem znečištění dostávají imise ze vzdálených území ostravské aglomerace a Polska. Pozitivní zprávou ovšem je pokles emisí z průmyslové výroby, především díky investicím z posledních let do odprašování výroby v Třineckých železárnách. Právě na tento projekt Železářny získaly dotace v řádech miliard korun od Evropské komise a z evropských fondů⁶⁷.

---

⁶⁵ MĚSTO TŘINEC, 2014, ref 53.

⁶⁶ MĚSTO TŘINEC, 2014a, ref. 59.

⁶⁷ TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY. Třinecké železářny do 3 let realizují 11 ekologických projektů za více než 2 miliardy korun. *Trz.cz* [online]. 2016 [26. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.trz.cz/web/trzocel.nsf/link/msgB737C2BCF46C2615C1257B270024656A>.

Samo město se snaží zlepšit kvalitu lokálních topenišť pomocí tzv. Kotlíkových dotací, které poskytuje od počátku roku 2016⁶⁸. Na tomto projektu se podílí také Moravskoslezský kraj. Kromě průmyslu a lokálních topenišť je hlavním znečišťovatelem doprava. Třinec je poměrně velké ekonomické centrum a doprava na jeho území a v blízkém okolí je značná. Šancí na snížení znečištění centra města je právě probíhající stavba obchvatu města Třince a přeložka stávající silnice I/11. Dokončená by měla být v roce 2017, a představitelé i obyvatelé města věří, že se znečištění po jejím dokončení razantně sníží. Vysoké dopravní zatížení také způsobuje **hluk**, který je také jedním z negativních faktorů ovlivňujících životní prostředí a kvalitu života místních obyvatel.

Odpadové hospodářství patří na území města k vysoce rozvinutým. Právě Třinec se dlouhodobě umisťuje na předních příčkách v třídění odpadů, získává různé ceny za nejvíce vytríděného odpadu – například cenu O keramickou popelnici. Město podporuje také třídění bio odpadů pomocí rozdělování kompostérů a popelnic na bio odpad⁶⁹. Všem obyvatelům města, kteří žijí v bytech, jsou k dispozici popelnice na biologický odpad. Přesto lze říci, že není plně využit potenciál nejlepších dostupných technologií v oblasti odpadového hospodářství. Cílem města Třinec je v následujících letech zajistit udržitelný rozvoj města, pomocí zlepšení kvality ovzduší, využití potenciálu zelených ploch, rozšíření modernizace infrastruktury a zlepšení systému odpadového hospodářství⁷⁰.

3.3.8 Cestovní ruch

Oblast města Třince a jeho okolí je pro turisty a návštěvníky **velmi atraktivní**. Turisté mohou využít přírodních lákadel, například túr po okolních horách, či lyžování na blízké sjezdovce na Javorovém vrchu, která je však velmi zastaralá a nutně žádá modernizaci. V okolí se nachází další sjezdové tratě, například v Řece, Hrádku či v Mostech u Jablunkova. Javorový vrch je také známé středisko paraglidingu, jeho poloha, povětrnostní podmínky a možnosti startovacích a přistávacích ploch vytvářejí vynikající podmínky pro tento sport⁷¹. V okolí se nachází poměrně hustá síť kvalitně značených tras pro pěší či cykloturistiku. Významné jsou také naučné stezky, či stezky pro hipoturistiku. Jak již bylo výše uvedeno, kolem Třince vede mnoho cyklotras. Mezi nejznámější patří Radegast CykloTrack o délce 75 km, dále pak

⁶⁸ MĚSTO TŘINEC. Město Třinec přispěje lidem na výměnu neekologických kotlů. *Trinecko.cz* [online]. 2016 [3. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/aktuality/index.php?id=aktualita&Id=2147>.

⁶⁹ MĚSTO TŘINEC. Informace pro zájemce o kompostéry. *Trinecko.cz* [online]. 2015 [6. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/aktuality/index.php?id=aktualita&Id=2028>.

⁷⁰ MĚSTO TŘINEC, 2014a, ref. 59.

⁷¹ JAVOROVÝ VRCH. Paragliding. *Javorový-vrch.cz* [online]. 2007 [6. 2. 2016]. Dostupné z: <http://javorovy-vrch.cz/index-l.php?p=paragliding>.

tematická cyklotrasa Po stopách hutnictví, Kolem Gutského kostelíku, Okruhem přes Jablunkovský průmysk, či Za lidovou architekturou.

Ve městě se také nachází moderní wellnesscentrum, několik saun, rekonstruovaný relaxační a sportovní areál, či zimní stadiony. Právě zimní stadion Werk aréna, ve kterém působí, jako domácí klub, HC Oceláři Třinec slouží nejen jako sportovní centrum, ale slouží také pro konání výstav, veletrhů, koncertů či divadelních představení⁷². Na území se nachází dostatek ubytovacích a stravovacích zařízení. Tabulka 3.5 uvádí počet restauračních a ubytovacích zařízení na území Třince.

Tabulka 3.5 Restaurální a ubytovací infrastruktura města Třinec (2011)

Restaurační zařízení	45
Bufety, bistra	8
Hostince, kavárny, cukrárny	39
Ubytovací zařízení s 10 a více lůžky	13
Ubytovací zařízení s méně než 10 lůžky	6
Celková lůžková kapacita	930
Počet lůžek/100 obyvatel	2,5
Počet objektů individuální rekreace	389

Zdroj: Město Třinec, 2014; vlastní zpracování

Ve městě však zcela chybí zázemí pro **agroturistiku**. V okolí se nachází několik místních farem, které disponují titulem bio či ekofarma, jako na příklad ekofarma Porymby⁷³. Ačkoliv se tyto farmy soustředí na chov zvířat v souladu s přírodou a věnují se výrobě a pěstování biovýrobků na příklad z mléka, nevěnují se agroturistice jako takové.

V okolí chybí ubytování na místních farmách, také zde chybí programy pro turisty z města, či děti. Právě tento nepříznivý fakt bude řešen v následující kapitole, kde bude navržen projekt výstavby útulny pro cyklisty či turisty, ubytovací kapacity, zázemí pro hipoturistiku a aktivit pořádaných v rámci agroturistiky.

⁷² WERK ARÉNA. Základní informace. *Werkarena.cz* [online]. 2016 [6. 2. 2016]. Dostupné z: <http://werkarena.cz/zakladni-informace/>.

⁷³ SOUKROMÁ STÁJ OLDŘICHOVICE. Vítejte na našem webu. *Soukroma-staj-Oldrichovice* [online]. 2012 [6. 2. 2016]. Dostupné z: <http://soukroma-staj-oldrichovice.webnode.cz/>

4 Příprava vlastního projektového záměru spolufinancovaného z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova

Čtvrtá obsahová kapitola diplomové práce se zabývá návrhem vlastního projektového záměru, jehož realizace je plánována na území města Třince, konkrétně v městské části Oldřichovice, která je z centra města vzdálená asi 5 kilometrů.

Motivací pro zpracování tohoto projektu, je zapojení diplomantky do realizace skutečného projektového záměru, podpořeného v rámci Programu podpory agroturistiky, vyhlášeného Moravskoslezským krajem v roce 2015. Projekt byl schválen a v dnešní době probíhá jeho realizace. Jedná se tedy o projekt reálný, přizpůsobený požadavkům výzvy Programu rozvoje venkova.

Žadatelem, realizátorem a také investorem bude pan Aleš Kos, který je zemědělským podnikatelem od 1. 1. 2012. Projekt bude zaměřen na podporu agroturistiky na území Třince, a tím pádem na celkovou podporu rozvoje venkova. Tento projekt je smíšený, zahrnuje tedy jak „tvrdou“ tak „měkkou“ složku z pohledu investic a financování. V rámci tvrdých investic bude vybudována útulna pro cyklisty a turisty, ubytovací pokoje pro hosty, venkovní posezení a úvaziště pro koně. Měkké investice pak zahrnují pořádání osvětových akcí, v rámci kterých budou představeny tradiční práce, které život na venkově vyžaduje, či ukázky péče o domácí zvířata.

Žadatel je zkušeným farmářem, zabývá se chovem skotského náhorního skotu, lam krotkých a koz kamerunských zabývá již řadu let. Hospodaří na ploše 5 hektarů a vlastní také zemědělskou techniku. Lze říci, že v této oblasti je farmář zcela samostatný. Jeho záměrem pro další rozvoj podnikání je rozvoj agroturistiky na jeho farmě.

Návrh projektového souhrnu podnikatelského záměru je členěn do podkapitol, které odpovídají struktuře reálné žádosti uvedené na Portálu farmáře. Projekt zapadá pod 6. prioritu Programu rozvoje venkova, konkrétně pod *Podporu agroturistiky*. Příjem žádostí probíhá od 2. 5. do 15. 5. 2016. Celková alokace pro tuto výzvu je 353 100 000 Kč. Příjem žádostí probíhá pouze elektronicky pomocí Portálu farmáře. V podzimním termínu, který proběhne v dnech 1. 10. – 15. 10. 2016 nebude podpora agroturistiky zahrnuta, podporována bude až v jarním kole v termínu 1. 4. – 15. 4. 2017.

Agroturistika je jednou z forem trávení volného času. Jedná se o druh turistiky, v typických venkovských podmínkách, někdy bývá spojená s dobrovolnou prací v zemědělství na venkově (která může být spojena s pokrytím části nákladů na pobyt), nebo prováděním tradičních, ať již historických či současných venkovských prací a zvyků.

Projektová žádost odpovídá reálné výzvě k předkládání žádostí o podporu číslo 6.4.2 Podpora agroturistiky. Tato výzva byla vyhlášena dne 2. 3. 2016. Projekt spadá pod záměr b) Podpora agroturistiky – území krajů Ústeckého a Moravskoslezského. V rámci této operace budou podporovány investice na diverzifikaci činností pro zemědělské subjekty v oblasti agroturistiky vedoucí k zajištění diverzifikace příjmů, vytváření pracovních míst i pro nekvalifikované pracovní síly, k podpoře širšího využití zemědělských farem a využití venkovských brownfields. Podporován v rámci způsobilých výdajů nebude spotřební materiál, příjezdové cesty, obecné náklady dle čl. 45 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 a další výdaje, které s realizací projektu přímo nesouvisí⁷⁴.

Podání žádosti o podporu bude probíhat pomocí *Portálu farmáře* neboli Informačního portálu pro zemědělce, který provozuje Ministerstvo zemědělství. Tato aplikace je rozdělena na veřejně přístupnou a individuální část, jež je chráněna přístupovým heslem. Běžný uživatel má možnost nahlédnout do veřejné části portálu, ve které se nachází registr zemědělských podnikatelů, registr příjemců dotací. Individuální část nabízí správu pozemků, registr zvířat či možnost podání žádosti o dotaci⁷⁵.

4.1 Informace o žadateli

Žadatel o dotaci musí být zemědělský podnikatel, tzn. fyzická či právnická osoba, která podniká v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. K datu podání konkrétní žádosti o dotaci je evidován v Evidenci zemědělského podnikatele⁷⁶.

Jak již bylo výše uvedeno, žadatelem je fyzická osoba s identifikačním číslem (IČ) je 04039751. Svou živnost jako zemědělský podnikatel založil 1. 1. 2012 a provozuje ji na adrese Oldřichovice 749, kde má také ustájeny veškeré zvířata. Zemědělské plochy, které

---

⁷⁴ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. Podpora agroturistiky [online]. 2016. [5. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014-642#>

⁷⁵ Ministerstvo zemědělství ČR. *Situační a výhledová správa skot – hovězí maso*. Praha, 2015. 55 s. ISBN 978-90-7434-257-8.

⁷⁶ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020* [online]. 2016. [5. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fprv2014%2Fopatreni%2Frozvoj%2F642%2F1455171820716.pdf

obdělává se, však nacházejí i mimo území Oldřichovic, konkrétně na území Karpentné, která taktéž spadá pod Třinec. Chovem hospodářských zvířat a obdělávání půdy podnikatel splňuje kritéria zemědělské prvovýroby, která zahrnuje živočišnou výrobu, tj. chov hospodářských a jiných zvířat a živočichů za účelem výroby potravin pro lidskou výživu, surovin pro další využití či zpracování, chov hospodářských zvířat k tahu⁷⁷. Zemědělská prvovýroba je jedním z hlavních hodnotících kritérií při vyhodnocování žádosti o dotaci v rámci výzvy Podpora agroturistiky.

Jak již bylo uvedeno výše, zemědělský podnikatel se zaměřuje především na živočišnou výrobu. Zabývá se chovem skotského náhorního skotu, který je v této oblasti velmi vzácný. Dále pak chová kozy kamerunské a lamy krotké. V rámci produkce se zaměřuje na pěstování pšenice a ječmene, na většině obdělávané půdy suší trávu na seno. Podnikatele lze v rámci rozdělení velikosti podniku zařadit do kategorie mikropodniku⁷⁸, jelikož nezaměstnává žádného zaměstnance. Zemědělský podnikatel mimo jiné pracuje v rodinné stolařské firmě a dřevovýrobě, a proto je schopen si vyrobit veškerý nábytek, který bude použit jako vybavení útulny, sám. Dále se bude podílet na stavbě samotné stavby, která však nebude předmětem způsobilých výdajů. Farma dále vlastní internetové stránky, které jsou vedeny v anglické a polské mutaci. Na těchto stránkách farmář informuje o svých zvířatech, o přírůstcích či zde uvádí zajímavosti ze života jeho farmy. Jazykové mutace umožňují poznat farmu také zahraničním zájemcům. Život na farmě je také lidem přibližován pomocí sociální sítě Facebook. V dnešní době farma umožňuje tyto aktivity⁷⁹:

- individuální prohlídku farmy s výkladem či krmením zvířat,
- přímý kontakt se zvířaty
- možnost vyzkoušení práce a péče o zvířata,
- vyjížďky na koních (po předchozí domluvě).

Zemědělský podnikatel by rád rozšířil nabídku svých činností a na své farmě plánuje vybudování roubené útulny pro turisty a cyklisty, která by zahrnovala 2 ubytovací pokoje po 3 lůžkách. Celková ubytovací kapacita objektu bude 6 lidí. Dále by pak rád zvelebil okolí útulny, zatravnil okolní plochy a vytvořil venkovní odpočinkové posezení pro návštěvníky farmy, které by doplňovaly dřeviny a byliny typické pro tuto oblast. Také zvažuje vybudování

⁷⁷ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2016, ref. 76.

⁷⁸ Dělení podniků dle Evropské unie: mikropodnik má 0-9 zaměstnanců, malý podnik má 10-49 zaměstnanců, střední podnik má 50-249 zaměstnanců a velký podnik má 250 a více zaměstnanců.

⁷⁹ FARMA U KLOKANA. Co nabízíme. Farmauklokana.cz [online]. 2016. [5. 4. 2016]. Dostupné z: <http://farmauklokana.cz/co-nabizime>.

dřevěného úvaziště pro koně s napáječkou a zásobníkem sena, které doplní služby hipoturistiky.

Po vybudování těchto zařízení by se farmář rád aktivně podílel na environmentálním vzdělávání okolního obyvatelstva, rád by pořádal pro děti a mládež z okolí agrární dny, na kterých by ukazoval tradiční řemesla a práce na venkově. Dále by pak díky ubytování mohl pořádat na své farmě agropobyty pro osoby se zájmem o život na vesnici. Ty by si vyzkoušely praktický život na vesnici se všemi pracemi. Informace o zemědělském podnikateli a území jeho působnosti shrnuje tabulka 4.1.

Tabulka 4.1 Informace o zemědělském podnikateli a území jeho působnosti

IČ	04039751
Adresa působnosti	Oldřichovice 749, Třinec, 739 61
LAU 1	Frýdek-Místek CZ0802
LAU 2	Třinec CZ 0805 598810
NUTS 3	Moravskoslezský kraj CZ080
NUTS 2	Moravskoslezsko
NUTS 1	Česká republika
Specializace činností	Chov skotu, rostlinná výroba, dřevovýroba

Zdroj: Město Třinec, 2016; vlastní zpracování

4.1.2 Partnerská zařízení žadatele

Zemědělský podnikatel má uzavřeny partnerské smlouvy s různými typy organizací. Prvním typem jsou okolní školská zařízení. Pro žáky farmář zajistí individuální prohlídku farmy s výkladem o chovaných zvířatech, či ukáže typické práce na venkově, a žáci a studenti si tyto práce či starost o zvířata budou moci sami vyzkoušet. Mezi tyto partnerské školy patří Mateřská škola (MŠ) Oldřichovice, MŠ Tyra, MŠ Karpentná, MŠ Nerudova, Třinec, dále pak Střední odborná škola managementu a práva, Karviná.

Druhým typem partnerské smlouvy jsou smlouvy uzavřené s okolními farmáři. Prvním farmářem je Marek Gach, hospodařící také na území Oldřichovic. Spolupráce s touto farmou nabízí zapůjčení tradiční zemědělské techniky. Druhým farmářem je Roman Gorný, taktéž z Oldřichovic. Ten na své farmě chová mléčný skot a jezdecké koně. Spolupráce s ním zajišťuje zapůjčení koní pro možnosti jezdecké, či výrobu tradičních mléčných výrobků z jeho vlastního mléka. Třetím partnerským farmářem je Marek Velš hospodařící v nedalekém

Nýdku. Ten se taktéž věnuje chovu skotského náhorního skotu, dále pak koz anglonubijských. Spoluprací s ním pan Kos získává kozí mléko, které může nabízet svým hostům, nebo z něho zpracovávat různé výrobky, například kozí sýr či jogurt v bio kvalitě. Vyzkoušení této činnosti by rád nabídl také svým hostům. Dále pak mezi těmito dvěma farmami probíhá výměna mláďat skotu. Spolupráce pomocí partnerských smluv se farmářům velmi vyplácí, a je to efektivní způsob, jak vzájemně propojit různé typy chovů.

4.2 Popis projektu

Projekt s názvem *Nesed' doma, přijď na vesnici*, zahrnuje výstavbu malé roubené útulny pro cyklisty a turisty, která bude zahrnovat společenskou místnost s možností posezení a sociální zařízení zahrnující i zařízení pro invalidní osoby. Dále se v této budově budou nacházet dva pokoje, v každém budou 3 lůžka pro ubytované, tedy celková kapacita ubytování bude 6 lůžek. Sociální zařízení se bude nacházet v patře a bude pro oba pokoje společné. Hlavním cílem tohoto ubytování je zpřístupnění tradičního života na venkově i lidem žijícím mimo tuto oblast. Cílem je, aby si tito lidé mohli zkusit život na vesnici na vlastní kůži, zažili tradiční práce či místní zvyky. Vybudováním této útulny a ubytovacího zařízení podnikatel podpoří turistiku a cykloturistiku v okolí města. Pro zvýšený komfort především cyklistů podnikatel vybuduje bezpečné stojany pro kola.

Projekt dále zahrnuje montáž dřevěného úvaziště pro koně, které bude zajišťovat možnost napojení a nakrmení koní. V okolí fungují 2 farmy zabývající se chovem koní, s jednou z nich má zemědělský podnikatel podepsanou rámcovou partnerskou smlouvu o vzájemné spolupráci. Obě farmy jsou využívány jako jezdecké, veřejnost si může koně zapůjčit a vydat se na výlety do okolí a poté si vyzkoušet péči o koně. Právě na rozvoj hipoturistiky je v poslední době kladen velký důraz. Kromě úvaziště budou koně moci využít napáječky a jesle se senem. Jezdci si budou moci odpočinout ve vybudované útulně, či se projít po okolí. Kromě útulny, ubytovny, úvaziště podnikatel plánuje vybudování venkovního posezení pro turisty a cyklisty, kde by si mohli odpočinout. Venkovní posezení bude zahrnovat 3 stoly a 6 lavic. Toto posezení bude obklopeno dřevinami, které jsou typické pro tuto oblast, tedy jabloněmi, hrušněmi či švestkami. Dřeviny budou doplněny také o bylinkovou zahrádku.

Nejen pro ubytované hosty podnikatel plánuje osvětové akce na podporu agroturistiky. Hostům bude podnikatel ukazovat typické práce pro venkov, jako je jarní sázení plodin, kosení trávy ruční kosou, lisování ovoce na tradičním historickém lisu či sušení sena pomocí starých nástrojů. Dále si hosté budou moci vyzkoušet starost o farmářova zvířata, jako je

krmení, čištění chlévů či tradiční dojení skotu a koz. Podnikatel věří, že provázanost možnosti ubytování a možnosti vyzkoušení tradičních činností vzbudí u obyvatel města větší zájem o život na vesnici, a rozšíří znalosti života v této oblasti. Dále doufá, že se venkov dostane do povědomí jako místo, kde vznikají potřebné věci k životu.

4.2.1 Cílové skupiny projektu

Cílovou skupinou projektu jsou cyklisté, turisté, jezdci na koních a především rodiny s dětmi. Přínosem pro tyto cílové skupiny bude možnost poznávání života na vesnici s možností pobytu, seznámení se s místními zvyky, obyčejem či pracemi, se kterými by neměli možnost se jinak setkat. Návštěvníci si budou moci také vyzkoušet péči o hospodářská zvířata. Dále farmář cílí na lidi, kteří mají náročné zaměstnání, které zahrnuje stres, časovou náročnost, či časté cestování. Tito lidé budou mít možnost si na farmě odpočinout, a na chvíli na své náročné povolání zapomenout. Podnikatel chce lidem přiblížit tradiční způsob života na vesnici, které jsou naprosto v souladu se soužitím s přírodou.

4.2.2 Cíle a efekty projektu

Globálním cílem projektu je podpora rozvoje agroturistiky na Třinecku a také přilákání většího počtu návštěvníků do této oblasti. Specifickým cílem je rozvoj farmy a možnost umožnění návštěvníků vyzkoušení si typických práce na venkově. Dalším specifickým cílem je vytvoření 1 pracovního místa na pozici správce areálu, a tím podpora zaměstnanosti v okolí. Příznivý dopad bude mít projekt i na ostatní partnerské farmy v okolí, jelikož záměrem farmáře je nabízet jejich domácí produkty a tímto podporovat jejich farmy

Konečný efekt projektu je spatřován především v možnostech poznání života na vesnici a vyzkoušení si ho na vlastní kůži. V dnešní době lidé nejen z měst zapomínají na důležitost venkova, jakožto tvůrce obživy a nemají možnost a osobní zkušenost s fungováním života na vsi. Toto všechno nabídne realizace projektu „Nesed' doma, přijď na vesnici“. Tento projekt přispěje k rozvoji obce a také zvýší počet návštěvníků obce. Tito návštěvníci budou mít možnost využít nabídku ubytování či jiných nabízených služeb v okolí.

4.2.3 Dopad projektu na rozvoj agroturistiky v okolí

Projekt je primárně zaměřen na podporu agroturistiky v oblasti Třinecka, které je nedílnou součástí Moravskoslezského kraje. Agroturistika společně s ekoturistikou začíná nabývat na významu, v poslední době je zaznamenán výrazný zájem jak ze strany farmářů, tak ze strany návštěvníků, kteří již nepocházejí pouze z měst, ale také z okolních vesnic, kam se právě z měst přistěhovali.

Dopad projektu s názvem „Nesed' doma, přijď na vesnici“, je vnímán především v propagaci agroturistiky. Lidé budou mít možnost seznámit se aktivně s tradičním životem na vesnici, se zvířaty. Velmi pozitivním dopadem bude možnost vyzkoušení prací, které souvisí se životem na venkově, a také vybudování vhodného místa pro úvaz koní. Vytvoření tohoto úvazového místa podpoří rozvoj hipoturistiky v okolí. Pozitivní stránkou našeho projektu je zaměření na rodiče s dětmi, které seznámíme s životem na vesnici, se starostmi o zvířata a se základními pracemi, bez kterých se život na farmě neobejde. Primárním cílem je dopřát obyvatelům aktivní odpočinek na naší farmě, a předcházet negativním sociopatologickým jevům, které mohou na děti a mládež působit ve městech.

Globální dopad zamýšleného projektu tkví v propagaci agroturistiky v Moravskoslezském kraji, který dnes není bohužel vnímán jako tradičně turistický, ale spíše jako průmyslový kraj, kde turistika, potažmo agroturistika nemá své místo. Realizace tohoto projektu pomůže propagaci Moravskoslezského kraje nejen v České republice, ale také v Polsku a na Slovensku, díky výhodné, tranzitivní poloze naší farmy v blízkosti polských a slovenských hranic.

4.3 Harmonogram projektu

Projekt je rozdělen do 6 fází, v rámci kterých bude projekt realizován. První fáze bude fáze přípravná, ve které bude připravena projektová dokumentace stavby, nutná povolení, jako na příklad stavební povolení, povolení od požárníků, Lesů ČR či Českého hydrometeorologického ústavu a bude provedeno výběrové řízení na stavební firmu, která se bude stavbě roubenky spolupodílet. Druhá fáze zahrnuje úpravu povrchu, která je vyžadována následnou stavbou. Proběhne srovnání výškových rozdílů, pokácení nadbytečných dřevin. Farmář také začne s výrobou laviček, stolů a vybavení pokojů. Dále pak vyrobí úvaziště pro koně. Třetí fáze zahrnuje stavbu samotné útulny pro cyklisty a turisty společně se stavbou ubytovacích prostor. Tato fáze zahrnuje realizaci přípojek, vykopání a betonování základů, dále pak samotnou hrubou stavbu a dokončovací práce. V rámci čtvrté fáze farmář nainstaluje úvaziště pro koně s napáječkou, proběhne zatravnění okolí stavby, vysazení tradičních stromů pro tuto oblast – tedy jabloní, švestek, hrušní či ořechů. Farmář dále vybuduje bylinkovou zahrádku. Na konci této fáze bude instalováno venkovní posezení pro cyklisty a turisty a také stojan pro kola. V poslední fázi farmář pokoje pro ubytované hosty vybaví potřebným nábytkem, zařídí sociální zařízení, aby bylo možné ho uvést do provozu, a proběhnou také dokončovací terénní úpravy včetně kolaudace roubené útulny. Harmonogram jednotlivých aktivit projektu je znázorněn v tabulce 4.2.

Tabulka 4.2 Harmonogram činností projektu

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
Příprava projektové dokumentace, stavební povolení	x								
Výběrové řízení na stavební firmu	x								
Úpravy terénu před zahájením stavby		x	x						
Kácení nadbytečných dřevin			x						
Výroba nábytku a oken	x	x	x						
Výstavba roubené útulny		x	x	x	x	x	x	x	
Výroba úvaziště						x			
Instalace úvaziště							x		
Nákup a instalace stojanu na kola							x		
Instalace venkovního posezení								x	
Dokončovací terénní práce, výsadba dřevin, rostlin							x	x	
Uvedení do provozu venkovního areálu									x
Kolaudace roubené útulny								x	
Uvedení do provozu roubené útulny									x

Zdroj: Kos Aleš, 2016; vlastní tvorba

4.4 Místo realizace projektu

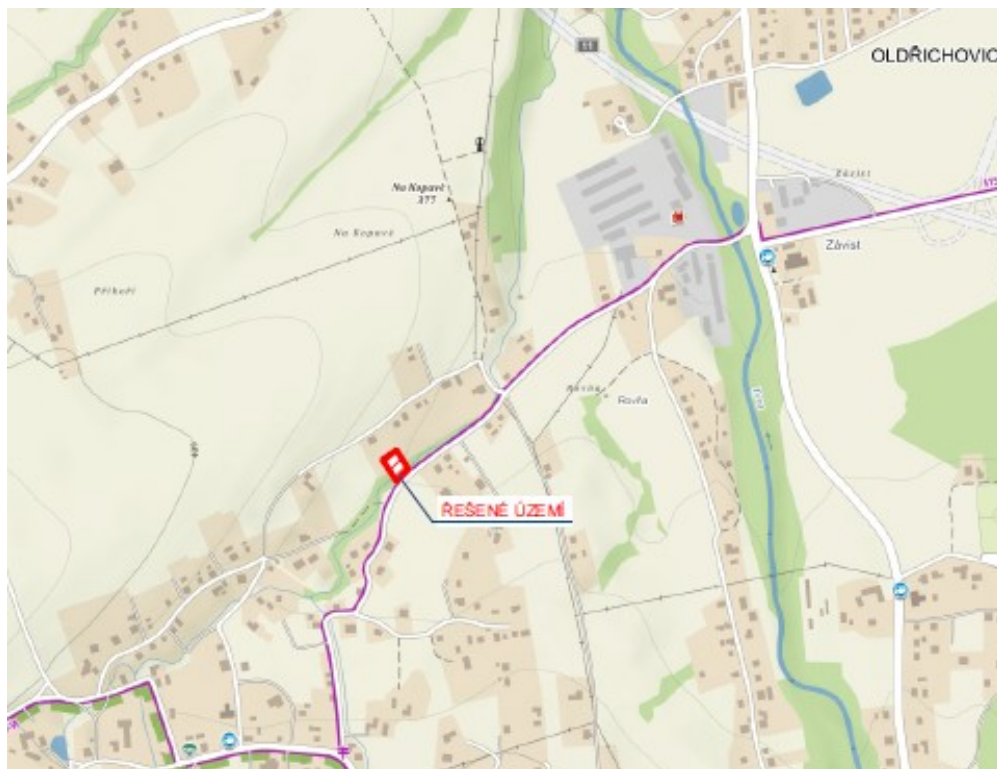
Projekt bude realizován na území města Třince, konkrétně v katastrálním území Oldřichovice. V lokalitě se nachází rozptýlená zástavba samostatně stojících rodinných domů. Okolní pozemky jsou ve vlastnictví rodičů farmáře, a jedná se o pozemky č. 1 989/1, majiteli jsou Tomáš Kos a Ing. Dana Kosová. Další sousedící pozemky jsou č. 1 988, 1 954/2 a 1957/2 ve vlastnictví Pavla Kropa a Heleny Kropové. Všichni zmínění se stavbou v jejich sousedícím okolí souhlasí.

Realizace proběhne na pozemku s parcelním číslem 1 963 o rozloze 3 050 m². Tyto parcely jsou využívány vlastníkem, tedy farmářem jako trvalý travní porost, zahrada k pěstování brambor a ovocný sad. Okolní parcely jsou využívány podobným způsobem. Na pozemku 1 963 je umístěn samostatně stojící rodinný dům, který je ve vlastnictví farmáře a ke kterému patří hospodářské stavení, které je využíváno pro uskladnění krmiva, a v zimním období pak pro ustájení zvířat.

Pozemek je v dobré dopravní dostupnosti z centra Třince. Nachází se nedaleko silnice I/11 vedoucí z Českého Těšína směrem na Slovensko. Také se v blízkosti nachází cesta z Třince do Tyry, které spojuje Oldřichovice s městem a pokračuje dále, až na Javorový vrch a je tedy

hojně využívána i cyklisty a turisty. Další dopravní tepna, která se nachází v blízkosti pozemku, je cesta Třinec – Guty. Na obrázku 4.1 je znázorněno místo realizace projektu.

Obrázek 4.1 Místo realizace projektu

Zdroj: Kos Aleš, 2016; vlastní úpravy

Projekt bude realizován v místě, které se nachází v blízkosti vodního toku, potoku Věstník, který je ve vlastnictví obce Třinec, a jehož správcem jsou Lesy České republiky. Objekt však nezasahuje do ochranného pásma tohoto vodního toku, zaujímá vzdálenost 6 m od břehu toku. Místo realizace projektu je dopravně obslouženo pomocí stávající komunikace 3. třídy ve vlastnictví města Třinec. Dále pak v těsné blízkosti vede Trojmezí Radegast CykloTrack cyklotrasa, která se napojuje na mezinárodní cyklotrasy. Dobrá je i dostupnost místní hromadnou dopravou z Třince, Oldřichovice jsou obsluhovány několika pravidelnými autobusovými linkami. Tyto pak navazují na meziměstskou dopravu mezi Třincem, Českým Těšínem, Frýdkem – Místkem či Jablunkovem.

4.5 Specifikace projektu

V rámci terénních úprav před samostatnou stavbou proběhne vykácení přebytečných dřevin, především náletových olší, které znemožňují výstavbu objektu. Toto vykácení si farmář zajistí sám. Dále proběhne srovnání stavební plochy, vykopání přebytečné hlíny vrchovky a sběr kamenů. Tyto práce farmář taktéž provede sám.

Stavba, navržená jako útulna pro cyklisty a turisty s ubytovnou je určena pro dočasný pobyt osob. Stavba bude realizována jako jednopodlažní, a podstřešní prostor bude využíván jako ubytovací prostor se sociálním zařízením pro hosty. K objektu bude náležet krytá terasa s posezením. Objekt je řešen jako samostatně stojící jednopodlažní dům. Jedná se o objekt roubenky, který je částečně zapuštěn do svahu. Dům je jednoduchého obdélníkového půdorysu se sedlovou střechou a krytým posezením pro návštěvníky farmy. Výška domu v jeho nejvyšším místě je 7,2 m. Okna budou dřevěná s dvojitým sklem. Celkově objekt zapadá do místní zástavby a nikterak nenarušuje ráz okolí. Tabulka 4.3 shrnuje základní stavební údaje (plochy, výšky a počty) daného objektu.

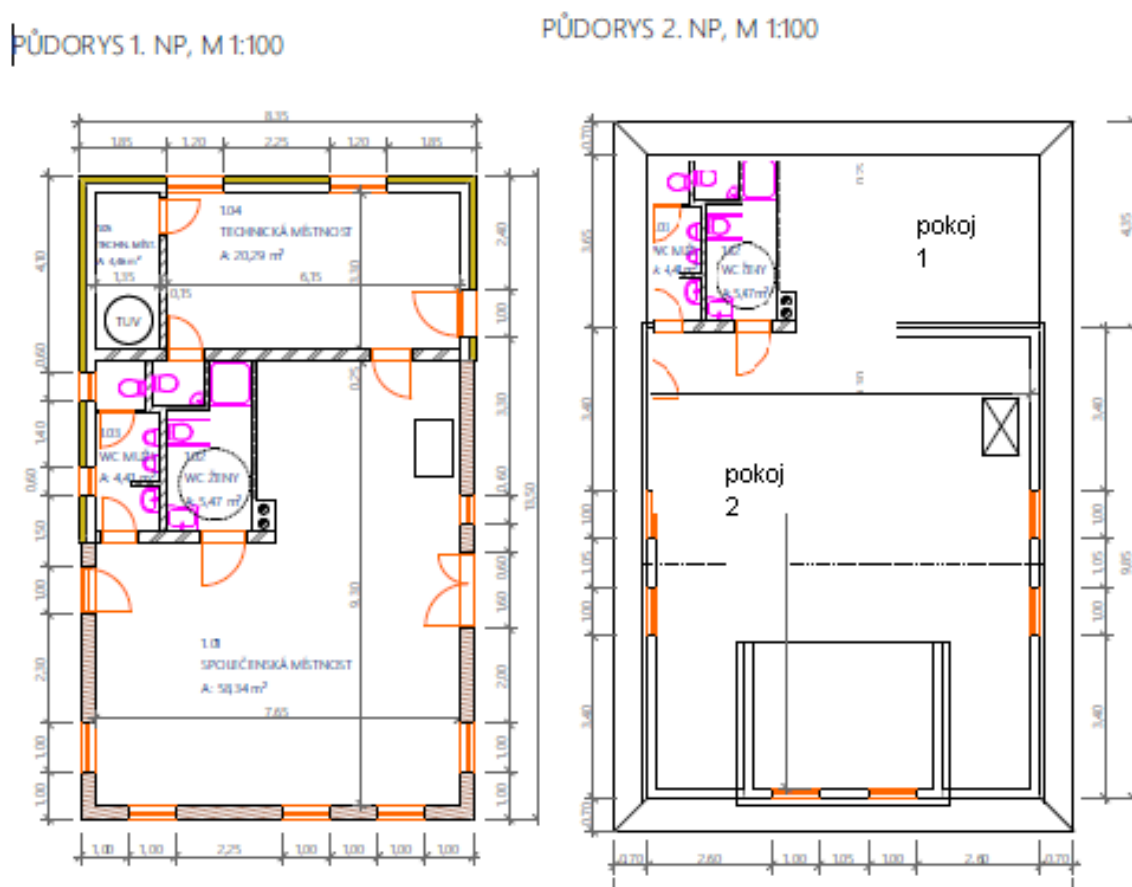
Tabulka 4.3 Technické údaje stavby roubené útulny

Zastavěná plocha	111,38 m²
Užitná plocha	169,03 m³
Obestavěný prostor	562,44 m²
Venkovní terasa	82,42 m²
Výška stavby	7,2 m
Počet nadzemních podlaží	1

Zdroj: Kos Aleš, 2016; vlastní úpravy

Vstup do objektu bude umístěn z jižní strany. Objekt bude zahrnovat hlavní společenskou místnost, pro odpočinek turistů a cyklistů, s kapacitou až 56 lidí. V tomto prostoru bude farmář organizovat ukázky tradičních prací, či různé přednášky, zaměřené na venkovský styl života pro své návštěvníky. Dále bude v přízemí sociální zařízení zvlášť pro muže a ženy, a také pro tělesně postižené občany. Dále se zde bude nacházet technická místnost, ve které budou uskladněny nástroje potřebné pro vykonávání tradičních prací. Vedle technické místnosti bude umístěno výsuvné dřevěné schodiště umožňující přístup do podkroví, ve kterém se budou nacházet dva pokoje pro ubytované hosty. Vytápění celého objektu bude zajištěno centrálním krbem umístěným ve společenské místnosti. V krbu se bude spalovat pouze dřevo, či dřevěné brikety, takže způsob vytápění bude zcela ekologický a nebude negativně ovlivňovat životní prostředí. Komín vedoucí v nosné stěně bude vytápět také vrchní prostory. Oba pokoje umístěné v podkroví budou 3 lůžkové. Celková ubytovací kapacita zařízení bude 6 osob. Sociální zařízení, zvláště pro muže a ženy, bude na chodbě. Veškerý nábytek čítající lavice, stoly, postele a vybavení pokojů si farmář vyrobí sám ze smrkového dřeva. Náklady tedy bude představovat pouze nákup dřeva. Následující obrázek 4.2 ukazuje rozložení jednotlivých podlaží.

Obrázek 4.2 Půdorys přízemí a patra objektu

Zdroj: Kos Aleš, 2016; vlastní úpravy

Stavba nemá, dle projektanta, negativní vliv na životní prostředí, dále nezasahuje do žádných památkově chráněných území. Stavební pozemek se nenachází v chráněném či záplavovém území. Taktéž se v okolí nevyskytují státem chráněné dřeviny, rostliny ani živočichové. Pro tuto oblast je vyloučen možný negativní vliv na soustavu NATURA 2000⁸⁰.

Stavba dále plně respektuje stávající územní plán města Třinec a nemá negativní vliv na vzhled okolí. Stavbu bude provádět farmář společně se stavební firmou, která bude vybrána v rámci výběrového řízení v první fázi projektu, a která bude mít zkušenosti s výstavbou roubených staveb. Vizualizace konečné podoby objektu útulny a ubytovny pro hosty je znázorněna na obrázku 4.3.

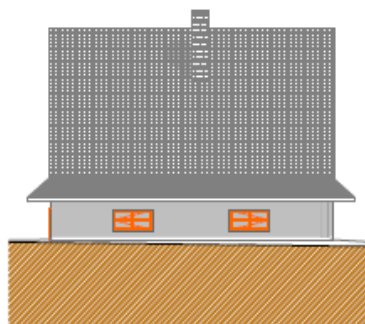
⁸⁰ Natura 2000 je soustava chráněných území, kterou společně vytvářejí členské státy Evropské unie, určena k ochraně nejvzácnějších a nejvíce ohrožených druhů živočichů, rostlin a nejvzácnějších přírodních stanovišť na území Evropské unie.

Obrázek 4.3 Vizualizace konečné podoby stavby

JIŽNÍ POHLED, M 1:100

SEVERNÍ POHLED, M 1:100

VÝCHODNÍ POHLED, M 1:100

ZÁPADNÍ POHLED, M 1:100

Zdroj: Kos Aleš, 2016; vlastní úpravy

Terénní úpravy budou provedeny v rámci konečné kompletace stavby. Pro terénní úpravy bude použita ornice vrchovka, která byla odstraněná při počátečních výkopových pracích. Tyto terénní úpravy budou malého rozsahu v okolí stavby. Bude provedeno zarovnání a vyspádování okolního terénu. Zarovnaná plocha bude zatravněna, a v okolí stavby budou vysazeny stromy typické pro tuto oblast. Dále zde bude vybudována bylinková zahrádka.

Po ukončení prací na stavbě objektu bude vybudováno ze severní strany objektu úvaziště pro koně. Na stavbu úvaziště bude zvoleno smrkové dřevo, tak aby bylo v jednotném stylu s roubenou stavbou. Úvaziště bude široké 6 metrů, a bude navrženo pro úvaz až 4 koní. Úvaziště bude obsahovat napáječky pro 4 koně, které budou napojeny na státní vodovod. Koně budou mít k dispozici nádobu na seno, tzv. „jesle“. Seno bude farmář dodávat své vlastní. V rámci této fáze proběhne výroba a instalace laviček a stolů pro návštěvníky areálů. Farmář si sám vyrobí 3 kusy stolů a 6 kusů laviček taktéž ze smrkového dřeva. Lavičky budou umístěny před roubenkou a budou k dispozici komukoliv, kdo zavítá na farmu. Zároveň bude

instalován stojan na kola, který bude v dohledu posezení pro návštěvníky. Stojan bude určený pro 10 kol.

Po ukončení této fáze bude zajištěno vybavení pokojů pro ubytované hosty, sociálních zařízení a společenské místnosti útulny. Společenská místnost bude vybavena 4 stoly a 8 lavicemi, vyrobenými farmářem ze smrkového dřeva. Tyto lavice budou korespondovat s venkovním vybavením. Toto vybavení bude v zimní sezóně umístěno v útulně a ta tím pádem pojme v tomto období více návštěvníků. Dále bude společenská místnost vybavená krbem, který bude zajišťovat vytápění celého objektu. Pokoje pro ubytované budou vybavené nábytkem vyrobeným farmářem. Každý pokoj bude obsahovat 3 samostatné lůžka, jednu velkou skříň, malý stůl a 2 židle. Sociální zařízení bude vybaveno standardní sanitační technikou. Farmář preferuje vybavení objektu pomocí tradičních materiálů, převažovat proto bude dřevo či přírodní látky. Dokončovací práce projektu budou zahrnovat úpravu zeleně a celkovou úpravu objektu.

4.6 Hodnotící indikátory a rizika projektu

Pomocí hodnotících indikátorů lze sledovat úspěšnost projektu a naplňování předem určených cílů. Projekt vytvoří 1 pracovní místo. Náplní tohoto místa bude správa areálu a pokojů. Pracovní místo bude vhodné jak pro ženu, muže tak i pro osobu se zdravotním znevýhodněním.

Dopad realizace projektu bude možné sledovat na navýšení počtu hostů této farmy, kteří projeví zvýšený zájem o agroturistiku, a tím pádem vzroste povědomí o ní. Výsledkem bude vytvoření 1 pracovního místa, podpora rozvoje okolních farem a realizace osvětových akcí na farmě.

Výstupy projektu jsou následující. Postavena bude jedna stavba, a to roubená útulna se dvěma pokoji. Dále farmář sám, ze zakoupeného dřeva vytvoří kompletní dřevěné vybavení, tedy lavičky a stoly pro venkovní i vnitřní použití, postele a nábytek pro vybavení pokojů. Vybavení útulny i pokojů bude zahrnovat 5 sociálních zařízení, v přízemí se bude nacházet sociální zařízení pro muže, ženy a invalidní osoby, v patře bude sociální zařízení zvlášť pro muže a ženy. Celkově tedy bude vytvořeno 5 sociálních zařízení. Pro cyklisty farmář nakoupí a nainstaluje jeden stojan na bicykly. Dále bude vyrobeno jedno úvaziště, které bude zahrnovat 4 napáječky pro koně. Farmář dále zakoupí 8 kusů dřevin typických pro tuto oblast a také zakoupí 8 bylin, které zasadí do vybudované zahrádky. V indikátory sledované v rámci projektu shrnuje tabulka 4.4.

Tabulka 4.4 Hodnotící indikátory projektu

Indikátor	Výsledná hodnota
Počet vytvořených míst	1
Počet postavených staveb	1
Počet postavených ubytovacích pokojů	2
Počet sociálních zařízení	5
Počet stojanů na kola	1
Počet vyrobených laviček	14
Počet vyrobených stolů	7
Počet vyrobených postelí	6
Počet vyrobeného drobného nábytku	6
Počet vyrobených úvazišť	1
Počet zakoupených napáječek	4
Počet zakoupených dřevin	8
Počet zakoupených bylin	8

Zdroj: Kos Aleš, 2016; vlastní zpracování

S každou realizací projektu přicházejí i rizika. Prvotním rizikem je neschválení žádosti o dotaci. V případě neschválení by farmář neměl možnost vybudovat útulnu s pokoji pro ubytování, pouze by zamýšlel vybudování sezónního venkovního posezení, úvaziště, stojanu na kola a následné pořádání ukázek prací. Riziko, které je v tomto projektu eliminované, je nedostatek doplňujících finančních prostředků. Jelikož je farmář schopen si většinu nákladů hradit sám, a finanční pomoc z PRV bere pouze jako doplňkovou investici, a možnost postavení útulny, není zde riziko nemožnosti sehnání zbylých finančních prostředků.

Dalším, nemalým rizikem je neexistence vhodné stavební firmy, která je zkušená ve stavbách roubenek. Riziko představují také nevhodné povětrnostní podmínky. Stavba je realizovaná v podhůří Beskyd, které zahrnuje nevyzpytatelné počasí. Časté a silné větry často poškozují budovy a stavby v okolí. Průměrné roční úhrny sněhu jsou v této oblasti také vyšší, než ve zbytku republiky, a proto je nutné pořídit silnější a nosnější střešní krytinu. Pojištění stavby a areálu již od počátku realizace projektu nabízí eliminaci tohoto rizika. S nevlídným počasím souvisí také nedodržování termínů.

Velkým rizikem je také nezájem široké veřejnosti o agroturistiku a farmu. Tomuto se farmář chce vyhnout pomocí silné mediální kampaně, která bude následovat po ukončení projektu. Farmu chce propagovat v místních novinách Hutník a Horizont, dále pak v místní kabelové

televizi, a také chce být aktivní na sociálních médiích, především na Facebooku, v budoucnu také na Instagramu či Twitteru.

4.7 Rozpočet projektu

Žadatel se bude podílet na předfinancování stavby vlastními finančními prostředky, které získal provozem zemědělské činnosti, či jsou jeho vlastními úsporami. Jelikož farmář spadá pod kategorii malého podniku (mikropodniků), bude žádat dotaci ve výši 45 % ze způsobilých výdajů.

Míra dotace v rámci této výzvy činí⁸¹:

- 25 % ze způsobilých výdajů pro velké podniky,
- 35 % ze způsobilých výdajů pro střední podniky,
- 45 % ze způsobilých výdajů pro malé podniky (mikropodniky).

Částka způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace, na jeden projekt činí minimálně 200 000 Kč, maximálně však 10 000 000 Kč. Příspěvek z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova činí 75 % z veřejných zdrojů a příspěvek České republiky činí 25 % z veřejných zdrojů.

4.7.1 Způsobilé výdaje projektu

Dotaci v rámci této výzvy lze poskytnout pouze na investiční výdaje, jako je například⁸²:

- stavební obnova (přestavba, modernizace, statické zabezpečení) či nová výstavba malokapacitního ubytovacího zařízení včetně stravovacího zařízení a dalších budov a ploch v rámci turistické infrastruktury, sportoviště a příslušné zázemí – stavební materiál, stavební práce, bourací práce, technická infrastruktura včetně přípojek, technická zařízení staveb,
- doplňující výdaje jako součást projektu – úprava povrchu, náklady na výstavbu odkladných a parkovacích míst, nákup a výsadba doprovodné zeleně, oplocení,
- nákup zařízení a vybavení malokapacitního ubytovacího zařízení včetně stravovacího zařízení a dalších budov a ploch v rámci turistické infrastruktury, sportoviště a příslušné zázemí,
- nákup nezbytné výpočetní techniky v souvislosti s projektem (hardware, software),

---

⁸¹ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2016, ref. 76.

⁸² Tamtéž.

- nákup nemovitostí maximálně do částky odpovídající 10 % způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.

Způsobilé výdaje zahrnují také počáteční investici. Tou se rozumí investice do hmotného či nehmotného majetku za účelem založení nové provozovny, rozšíření kapacity stávající provozovny, rozšíření sortimentu provozovny o služby, které nebyly v dřívější době v této provozovně poskytovány.

4.7.2 Výdaje projektu

Celkové výdaje projektu budou 1 450 000 Kč včetně daně z přidané hodnoty (DPH). Farmář požaduje na realizaci svého projektu dotaci 45 % způsobilých výdajů, tedy 625 500 Kč, což splňuje minimální výši dotace, která činí 200 000 Kč. Jednotlivé položky výdajů uvádí tabulka 4.5.

Tabulka 4.5 Rozpočet projektu

Číselník výdajů	Druh výdaje	Způsobilé výdaje (Kč)	Požadovaná výše dotace (Kč)
	1 Investiční výdaje		
Výdaj 001	1.1 Dřevěný materiál na roubenou útulnu	150 000	67 500
Výdaj 001	1.1 Stavební materiál na roubenou útulnu	500 000	225 000
Výdaj 002	1.2 Stojan na kola	20 000	9 000
Výdaj 002	1.3 Materiál na sanitační techniku	100 000	45 000
Výdaj 003	1.4 Materiál na úvaziště pro koně	5 000	2 250
Výdaj 002	1.4 Vybavení pokojů (lůžkoviny, koberce)	150 000	67 500
Výdaj 003	1.5 Napáječky pro koně	5 000	2 250
	<i>Investiční výdaje celkem</i>	930 000	418 500
	2 Neinvestiční výdaje		
Výdaj 001	2.1 Projektová dokumentace	20 000	9 000
Výdaj 001	2.2 Stavební a jiná povolení	30 000	13 500
Výdaj 001	2.3 Práce stavební firmy	450 000	202 500
Výdaj 005	2.4 Nákup travin, dřevin, bylin	20 000	9 000
	<i>Neinvestiční výdaje celkem</i>	520 000	234 000
	VÝDAJE CELKEM	1 450 000 Kč	652 500 Kč

Zdroj: Kos Aleš, 2016; vlastní zpracování

Jednotlivé položky rozpočtu jsou rozděleny navíc dle číselníku výdajů, který je uvedený v Pravidlech pro žadatele příjemce. Tyto výdaje shrnuje tabulka 4.6 Číselník výdajů, na které může být poskytnuta dotace.

Tabulka 4.6 Číselník výdajů, na které se vztahuje dotace

Výdaj 001	Stavební výdaje na obnovu (přestavba, modernizace, statické zabezpečení), novou výstavbu malokapacitního ubytovacího zařízení
Výdaj 002	Nákup zařízení a vybavení pro malokapacitní ubytovací zařízení, včetně turistické infrastruktury
Výdaj 003	Náklady na výstavbu odstavných stání, úprav povrchu, osvětlení
Výdaj 004	Výstavba požárních nádrží v areálu
Výdaj 005	Nákup a výsadba doprovodné zeleně v souvislosti s projektem
Výdaj 006	Nákup nezbytné výpočetní techniky v souvislosti s projektem
Výdaj 007	Nákup nemovitostí

Zdroj: Státní zemědělský intervenční fond, 2016; vlastní úpravy

Velkou část výdajů zaujímá nákup dřevného materiálu. Farmář nakoupí smrkovou kulatinu v objemu 100 m³, pokácenou v nedalekém lese ve Vendryni za 150 000 Kč. Z tohoto smrkového materiálu budou nařezány ve farmářově dřevovýrobě trámy na stavbu roubenky, dále pak desky, ze kterých farmář sám vyrobí venkovní nábytek, vnitřní vybavení útulny, tedy lavice a stoly, dále pak dřevěný nábytek jako vybavení ubytovacích pokojů. 30 000 Kč je určených na pořízení povolní, která jsou nutná před začátkem realizace stavby. Nutné je zajistit povolení Českého hydro-meteorologického ústavu, z důvodu přítomnosti vodního toku v blízkosti. Dále je nutno pořídit povolení hasičů, a také stavebního odboru městského úřadu Třinec.

Částka půl milionu korun bude věnována na nákup a pořízení stavebního materiálu. Z těchto finančních prostředků bude nakoupen písek, štěrk, beton, střešní krytina a další drobný materiál nutný na realizaci stavby. Částka 450 000 Kč bude určena na stavební práce, kterou provede firma vybrána v rámci výběrového řízení na začátku realizace projektu. Stavební firma provede výkopové práce, betonování základů, montáž dřevěných trámů, rozvody vody, plynu, elektřiny z přípojek, které se již nachází na pozemku. Dále provede pokrytí střechy. Stojan na kola bude pořízen za 20 000 Kč. Celkem 10 000 bude farmáře stát pořízení úvaziště s napáječkami. Úvaziště bude vyrobeno farmářem ze smrkové kulatiny, a napáječky budou pořízeny v obchodě s potřebami pro zvířata. Na vybavení 2 ubytovacích pokojů bude určena částka 150 000 Kč. Z ní budou pořízeny matrace, lůžkoviny, tapety, či koberce. Na sanitační techniku celé útulny je určena částka 100 000 Kč. Z ní bude pořízeno vybavení pro dámské a pánské toalety, a také vybavení pro toalety určené invalidním lidem.

Na zútulnění venkovního prostranství před útulnou je dána částka 20 000 Kč. Z této částky bude pořízena kvalitní zátěžová travní směs, 8 kusů ovocných stromů a 8 rostlin bylinek⁸³.

⁸³ Interní projektová dokumentace zemědělského podnikatele, 2016.

4.8 Zhodnocení projektu

Podpora agroturistiky je v rámci snahy o rozvoj českého venkova velice důležitá. Právě agroturistika poskytuje mnoho možností realizace nejen pro obyvatelstvo venkova, ale také pro lidi žijící mimo venkovskou oblast. Spojí tak možnost zaměstnání lidí z venkova s možností odpočinku lidí z města.

Realizace projektu „Nesed' doma, přijď na venkov“ dává šanci lidem žijícím ve městě možnost aktivně se podílet na tradičních venkovských pracích, vyzkoušet si náročnou péči o hospodářská zvířata, ale také si, nejen aktivně, odpočinout od všedních starostí. Budou mít možnost zapůjčení koní, a vyzkoušení hipoturistiky na vlastní kůži. Lidé, kteří vyrazí do okolí na cyklistické výlety, budou mít na farmě možnost odpočinku, s bezpečným odložením kol a s možností využití sociálních zařízení. Návštěvníci, kteří se rozhodnou na farmě zůstat delší dobu, budou mít k dispozici možnost ubytování. Návštěvníci také budou mít možnost účastnit se seminářů s praktickou ukázkou prací, či péči o zvířata. Tyto činnosti si budou moci sami vyzkoušet. K dispozici budou lidé mít venkovní odpočinkové posezení obklopené typickými dřevinami a bylinami. Realizace projektu rozhodně pomůže v propagaci této oblasti a přiblíží návštěvníkům úskalí i radosti života na venkově.

Podpory cílené do venkovských oblastí jsou velmi efektivním nástrojem, jak zkvalitnit život na vsi. Tento fakt byl dokázán již v programovacím období 2007–2013, kdy byla oblast agroturistiky také podporována. Lze jen doufat, že tato podpora bude trvat i v budoucnu, a nebude pouze na evropské úrovni, ale podpora bude pokračovat jak z krajské, tak z místní sféry.

5 Závěr

Politika rozvoje venkova nabývala na svém významu souběžně s rozvojem a rozšiřováním Evropské unie. Celý její systém procházel změnami a vývojem a právě geneze této politiky je uvedena v teoretické části diplomové práce. Politika rozvoje venkova se zaměřuje v první řadě na zkvalitnění života obyvatel žijících na venkově, ale také je navázána na celkové priority Evropské unie, a odpovídá tak prioritám nastaveným v rámci evropských strategií. Právě politika rozvoje venkova reflektuje a odráží potřeby evropských venkovských regionů, napomáhá jim v jejich rozvoji a tím se snaží odstraňovat negativní rozdíly, neboli disparity mezi regiony venkovskými a městskými. Tyto disparity jsou, bohužel stále velmi patrné. Cílem do budoucna je, když ne srovnání, tak alespoň blízké vyrovnaní kvality života na venkově a ve městě. Tento cíl je opravdu dlouhodobý, a bude velice těžké se mu alespoň přiblížit.

Jednou z forem, jak se snaží Evropská unie zkvalitnit život na venkově, jsou nenávratné finanční podpory. V České republice jsou tyto dotace přerozdělovány pomocí Programu rozvoje venkova, který se zaměřuje na ty nejpálčivější problémy venkova, a cílí na ně pomocí priorit. Právě možnosti financování z Programu rozvoje venkova využívá představený projekt *Nesed' doma, přijď na venkov*, který se stal předmětem zpracování v praktické části diplomové práce. Podpora venkova však nespadá jen na bedra Evropské unie, dotace na tuto oblast jsou směřovány i ze státních rozpočtů.

Cílem diplomové práce bylo nastínit teoretická východiska politiky programování rozvoje venkova Evropské unie a České republiky, dále pak podrobně zmapovat Program rozvoje venkova 2014–2020 a zanalyzovat socioekonomický stav města Třinec. Cílem bylo také dokázat na konkrétním příkladě reálného projektového záměru funkčnost Programu rozvoje venkova na té nejnižší, tedy projektové úrovni. Projekt byl vybrán na základě osobní zkušenosti autorky s realizací podobného projektu, jež byl zpracováván v rámci žádosti o podporu z Moravskoslezského kraje. Diplomantka znala konkrétní informace a podrobnosti, a rozhodla vytvořit projektový záměr na konkrétní, reálnou výzvu Programu rozvoje venkova, která byla vyhlášena v březnu roku 2016.

Ze struktury a obsahu diplomové práce vyplývá, že cíl diplomové práce, tj. komplexně představit teoretická východiska politiky programování rozvoje venkova EU a ČR, dále pak podrobně zmapovat Program rozvoje venkova 2014–2020 a zanalyzovat socioekonomický stav města Třinec a aplikovat Program rozvoje venkova na konkrétní příklad reálného projektového záměru, byl tedy naplněn.

Přijetí či zamítnutí hypotézy stanovené v úvodu diplomové práce, spočívající v tom, že Program rozvoje venkova v České republice přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti českého venkovského prostoru a zkvalitnění života v něm prostřednictvím realizace projektových záměrů realizovaných na venkově je možné učinit jen podmíněně a to jak v obecné rovině, tak u příkladu konkrétního projektového záměru, zachyceného v diplomové práci. Vzhledem k tomu, že žádost o podporu popisovaného projektu byla v době odevzdání diplomové práce (duben 2016) v procesu přípravy, není možné v tomto konkrétním případě rozhodnout o přijetí či zamítnutí hypotézy. Pokud však bude projekt schválen v květnu 2016 a vybrán k financování, výchozí hypotéza diplomové práce může být v daném konkrétním případě podmíněně přijata. Pokud by byla žádost o podporu zamítnuta, je nutné, pro daný konkrétní příklad projektového záměru, výchozí hypotézu diplomové práce zamítnout.

Evropský venkov by měl dostat větší prostor v rámci Společné zemědělské politiky Evropské unie, která má hlubokou historii. Je důležité věnovat venkovu takovou podporu, která nepovede k neustálému odlivu obyvatelstva z venkova do měst, ale přivede lidi zpět ke kořenům, tedy na venkov. Tito lidé jsou zde potřeba, a bez nich nemá podpora rozvoje venkova smysl. Lidé žijící na venkově musí cítit, že jsou zde platní. Měli by mít možnosti uplatnění v životě, v podnikání, při obnově místních tradic, či zvyků, nebo v rámci nezemědělské činnosti. Musíme se snažit, aby venkov byl místo, kde chceme vychovávat další generace, které budou také ctít důležitost a významnost venkovského prostoru.

Seznam použité literatury

Knihy

1. BAŠE, Miroslav. *Sídla a stavby na venkově*. Praha: ČVUT, 2006. 80 S. ISBN 80-01-03390-2.
2. KLUFOVÁ, Renata. *Demografický vývoj a typologie českého venkova v kontextu prostorových souvislostí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 275 s. ISBN 978-80-7478-733-1.
3. KRŮL, M., P. NOVÁKOVÁ a I. PAVELKOVÁ. *Historie a současnost podnikání v Těšínském Slezsku*. Žehušice: Městské knihy, 2006. Historie a současnost podnikání v regionech ČR. ISBN 80-86699-39-0.
4. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Program rozvoje venkova ČR na období 2014– 2020*. Praha: Mze ČR, 2014. 404 s.
5. PĚLUCHA, Martin. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU*. Praha: IREAS, 2006, 162 s. ISBN 80-86684-42-3.
6. PĚLUCHA, Martin. *Venkov na prahu 21. století: venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa, 2012. 319 s. ISBN 978-80-8719-749-3.
7. TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 208 s. ISBN 978-80-7357-495-6.

Periodika

8. BINEK, Jan a Hana SVOBODOVÁ. Rozvoj venkova a rozvoj regionů: Společná zemědělská politika a regionální politika na jednom hřišti. *Regionální studia*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2009, roč. 3, 1/2009, s. 9-12. ISSN 1803-1471.

Elektronické publikace

9. MĚSTO TŘINEC. *Strategický plán města Třinec pro období 2014 – 2020* [online]. 2014a [22. 2. 2016]. Dostupné z: https://www.trinecko.cz/plany/strategicky_plan/Strategicky_plan_2014-2020.pdf.
10. MĚSTO TŘINEC. *Plán rozvoje rodinné politiky města Třinec 2015–2017* [online]. 2015a [22. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/svaz/prilohy/files/rodina/Plan%20RP.pdf>.

11. MĚSTO TŘINEC. *Rozbor udržitelného rozvoje území – územně analytické podklady pro správní území obce s rozšířenou působností Třinec*. [online]. 2014b [22. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/sraup/uap//T%C5%98ET%C3%8D%20%C3%9APLN%C3%81%20AKTUALIZACE%20%C3%9AAP/2.%20ROZBOR%20UDR%C5%BDITELN%C3%89HO%20ROZVOJE%20%C3%9AZEM%C3%8D/01%29~%20Zji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD%20a%20vyhodnocen%C3%AD%20udr%C5%BEiteln%C3%A9ho%20rozvoje%20%C3%BAzem%C3%AD/RUR%C3%9A-SWOT%20anal%C3%BDzy%20a%20vyhodnocen%C3%AD%20vyv%C3%A1%C5%BEenosti.pdf>.
12. MĚSTO TŘINEC. *Sociodemografická studie města Třinec* [online]. 2011a [22. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.trinecko.cz/mesto/Sociodemografick%C3%A1%20studie.pdf>.
13. MĚSTO TŘINEC. *Územní plán Třince* [online]. 2011b [22. 2. 2016]. Dostupné z: https://www.trinecko.cz/plany/uzemni_plan/prilohy/02%29~/01%29~Textov%C3%A1%20%C4%8D%C3%A1st/02%29~Od%C5%AFvodn%C4%9Bn%C3%AD%20Zm%C4%9Bny%20%C4%8D.%201%20%C3%BAzemn%C3%ADho%20pl%C3%A1nu%20T%C5%99inec%20-%20II.A.%20Textov%C3%A1%20%C4%8D%C3%A1st.pdf.
14. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Program rozvoje venkova na období 2014-2020*. Eagri.cz [online]. 2015a [21. 3. 2016]. Dostupné z: http://rrajm.data.quonia.cz/brownfieldy/konference_2014/PRV_Fousova_2014-2020.pdf.
15. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Strategický realizační plán pro rok 2015*. Eagri.cz [online]. 2015b [7. 3. 2016]. Dostupné z: http://files.projekt-vzdelavani-zemedelci.webnode.cz/2000000068daa58f9cd/predpokladany%20harmonogram_vzev%202015.pdf.
16. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020* [online]. 2016. [5. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazen%C3%AD%2Fprv2014%2Fopatren%C3%AD%2Frozvoj%2F642%2F1455171820716.pdf

Webové stránky

17. BUSINESSINFO. Společné organizace trhu. *Businessinfo.cz* [online]. 2015 [8. 7. 2015]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/spolecne-organizace-trhu-komodity-5143.html>.
18. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Třinec. *Risy.cz* [online]. 2014 [22. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=598810>.
19. EURACTIV. Reformy Společné zemědělské politiky. *Euractiv.cz* [online]. 2015 [6. 7. 2015]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/print-version/link-dossier/reformy-spolen-zemdlsk-politiky>.
20. EURLEX. European Agricultural Fund for Rural Development. *Eur-lex.europa.eu* [online]. 2015 [6. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV:l60032>.
21. EUROSOKOP. Finanční rámec 2014 – 2020. *Eurosokop.cz* [online]. 2015a [6. 7. 2015]. Dostupné z: <https://www.eurosokop.cz/8905/sekce/financni-ramec-2014-2020/>.
22. EUROSOKOP. Fondy pro zemědělce a rybáře. *Eurosokop.cz* [online]. 2015b [8. 7. 2015]. Dostupné z: <https://www.eurosokop.cz/8633/sekce/fondy-pro-zemedelce-a-rybare/>
23. EVROPSKÁ KOMISE. Aid to farmers in Less Favourited Areas. *Ec.europa.eu* [online]. 2015a [28. 7. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/lfa/index_en.htm.
24. EVROPSKÁ KOMISE. *Ec.europa.eu* [online]. 2015b [20. 8. 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/eff/index_cs.htm.
25. EVROPSKÁ KOMISE. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). *Ec.europa.eu* [online]. 2014 [22. 2. 2016]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/genera_u_framework/_cs.htm.
26. EVROPSKÁ KOMISE. Politika rozvoje venkova v období 2007-2013. *Ec.europa.eu* [online]. 2008 [22. 2. 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm.
27. EVROPSKÁ KOMISE. Rozvoj venkova 2014-2020. *Ec.europa.eu* [online]. 2015c [22. 2. 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rudev/index_cs.htm.
28. EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY. Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015a. [6. 7. 2015]. Dostupné

- z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/E/Evropsky-zemelsky-podporny-a-zarucni-fond-%28EAGGF>.
29. EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY. Program rozvoje venkova. *Strukturalni-fondy.cz* [online]. 2015b. [8. 7. 2015]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Program-rozvoje-venkova>.
30. FARMA U KLOKANA. Co nabízíme. *Farmauklokana.cz* [online]. 2016. [5. 4. 2016]. Dostupné z: <http://farmauklokana.cz/co-nabizime>.
31. JAVOROVÝ VRCH. Paragliding. *Javorovy-vrch.cz* [online]. 2007 [6. 2. 2016]. Dostupné z: <http://javorovy-vrch.cz/index-l.php?p=paragliding>.
32. MATOUŠKOVÁ, Kamila. Nová typologie městských a venkovských regionů NUTS 3 podle Evropské komise. *Dvs.cz* [online]. 2011 [1. 7. 2015]. Dostupné z: dvs.cz/clanek.asp?id=6485296.
33. MĚSTO TŘINEC. Informace pro zájemce o kompostéry. *Trinecko.cz* [online]. 2015 [6. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/aktuality/index.php?id=aktualita&Id=2028>.
34. MĚSTO TŘINEC. Město Třinec přispěje lidem na výměnu neekologických kotlů. *Trinecko.cz* [online]. [3. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/aktuality/index.php?id=aktualita&Id=2147>.
35. MĚSTO TŘINEC. Průmysl. *Trinecko.cz* [online]. 2016a [22. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.trinecko.cz/mesto/?id=prumysl>.
36. MĚSTO TŘINEC. Základní informace. *Trinecko.cz* [online]. 2016b [22. 2. 2016]. Dostupné z: https://www.trinecko.cz/mesto/?id=zakladni_informace.
37. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Program rozvoje venkova 2014-2020. *Eagri.cz* [online]. 2015a [7. 3. 2016]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>.
38. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Základní informace o Programu rozvoje venkova ČR. *Eagri.cz* [online]. 2015b [8. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>
39. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Program rozvoje venkova 2007-2013. *E-agri.cz* [online]. 2007 [28. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>.

40. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Program rozvoje venkova 2014-2020. *E-agri.cz* [online]. 2014 [2. 9. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>.
41. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Společný strategický rámec. *Eagri.cz* [online]. 2015a. [7. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/spolecny-strategicky-ramec/>.
42. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Vznik, vývoj a reformy Společné zemědělské politiky. *Eagri.cz* [online]. 2015b. [5. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-a-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/vznik-vyvoj-a-reformy-spolecne>.
43. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Základní informace. *Eagri.cz* [online]. 2015c. [8. 7. 2015]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/>.
44. SOUKROMÁ STÁJ OLDŘICHOVICE. Vítejte na našem webu. *Soukroma-staj-Oldrichovice* [online]. 2012 [6. 2. 2016]. Dostupné z: <http://soukroma-staj-oldrichovice.webnode.cz/>
45. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ A INTERVENČNÍ FOND. Program rozvoje venkova 2014–2020. *Szif.cz* [online]. 2013 [21. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>.
46. SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Konalo se poslední jednání monitorovacího výboru Programu rozvoje venkova 2007–2013. *Smocr.cz* [online]. 2014 [22. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/oblasti-cinnosti/rozvoj-venkova/konalo-se-posledni-jednani-monitorovaciho-vyboru-programu-rozvoje-venkova-2007-2013.aspx>.
47. TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY. Třinecké železárny do 3 let realizují 11 ekologických projektů za více než 2 miliardy korun. *Trz.cz* [online]. 2016 [26. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.trz.cz/web/trzocel.nsf/link/msgB737C2BCF46C2615C1257B270024656>.
48. WERK ARÉNA. Základní informace. *Werkarena.cz* [online]. 2016 [6. 2. 2016]. Dostupné z: <http://werkarena.cz/zakladni-informace/>.
49. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. Podpora agroturistiky [online]. 2016. [5. 4. 2016]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014-642#>.

Interní materiály

50. MOHELNÍKOVÁ, Eliška. Obce k 31. 12. 2015 [online]. [3. 3. 2016]. Emailová komunikace.
51. KOS, Aleš. *Interní projektová dokumentace zemědělského podnikatele*. 2016

Seznam použitých zkratk

CAP	Common Agricultural Policy Společná zemědělská politika
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGF	European Agricultural Guarantee Fund Evropský zemědělský garanční fond
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský záruční a orientační fond
EFF	European Fisheries Fund Evropský rybářský fond
EMMF	European Maritime and Fisheries Fund Evropský námořní a rybářský fond
ES	Evropská společenství
ESIF	European Structural and Investment Funds Evropské strukturální a investiční fondy
EU	European Union Evropská Unie
EUROSTAT	Statistical Office of the European Union. Evropský statistický úřad
HDP	Hrubý domácí produkt
IČ	Identifikační číslo osoby
Kč	Korun českých
MAS	Místní akční skupina
MŠ	Mateřská škola
MZ	Ministerstvo zemědělství
NSPRV	Národní strategický plán rozvoje venkova
NUTS	Nomenclature of Territorial Units for Statistics Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

ORP	Obec s rozšířenou působností
P	Priorita
PO	Prioritní osa
PRV	Program rozvoje venkova
PU	Počet uchazečů
SRP	Strategický realizační plán
TŽ	Třinecké železářny
ÚP	Úřad práce

Seznam tabulek

Tabulka 3.1 Počet a věková struktura obyvatel města Třinec (2014)	42
Tabulka 3.2 Přírůstek obyvatelstva a saldo migrace města Třinec (2014).....	43
Tabulka 3.3 Základní charakteristiky trhu práce v Třinci.....	45
Tabulka 3.4 Počet uchazečů dle vzdělanosti na území Třince.....	46
Tabulka 3.5 Restaurační a ubytovací infrastruktura města Třinec (2011).....	51
Tabulka 4.1 Informace o zemědělském podnikateli a území jeho působišť.....	55
Tabulka 4.2 Harmonogram činností projektu.....	59
Tabulka 4.3 Technické údaje stavby roubené útulny.....	61
Tabulka 4.4 Hodnotící indikátory projektu.....	65
Tabulka 4.5 Rozpočet projektu.....	67
Tabulka 4.6 Číselník výdajů, na které se vztahuje dotace.....	68

Seznam grafů

Graf 3.1 Procentuální rozdělení finančních prostředků PRV dle prioritních os.....38

Graf 3.2 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo dle hlavního odvětví na území Třince.....44

Seznam obrázků

Obrázek 3.1 Mapa městských částí Třince.....	40
Obrázek 4.1 Místo realizace projektu.....	60
Obrázek 4.2 Půdorys přízemí a patra objektu.....	62
Obrázek 4.3 Vizualizace konečné podoby stavby.....	63

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních přestavení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 22. dubna 2016

.....
Tomaniecová

Bc. Dominika Tomaniecová